

BROJ 526 GODINA XI
ŠIBENIK, 17. LISTOPADA 1962.
List izlazi svake srijede • Uređuje redakcijski kolegij • Glavni i odgovorni urednik — NIKOLA BEGO • Uredništvo: Šibenik, Ul. Jelke Bučić 5 • Telefon uredništva 25-62 • Ru-kopisi se ne vraćaju

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

Cijena 20 dinara • Izdaje Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik • Direktor MARKO JURKOVIĆ • Mjesečna pretplata za FNRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara • Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-8 • Telefon štamparije 22-28 i 29-57

Sjednica novog Narodnog odbora šibenske općine

Izabrani odbornici za NO kotara Split

Za predsjednika NO općine izabran inž. Zvone Jurišić, za potpredsjednike Šime Paić i Jakov Grubišić, a za sekretara inž. Milan Lalić

Na posljednjim sjednicama obaju vijeća, nakon održanih dopunskih izbora u XI izbornoj jedinici (Škopinac), za novog odbornika u Općinsko vijeće verificiran je Jakov Grubišić, a zatim su u skladu sa administrativno - teritorijalnom podjelom izvršeni izbori za odbornike novog NO-a. U Općinsko vijeće i Vijeće proizvođača izabran je po 61 odbornik, kojima će se nakon pripojenja skradinske komune priključiti još devet odbornika za Općinsko vijeće i jedan za Vijeće proizvođača sa područja općine Skradin.

Prve konstituirane odvojene sjednice obaju vijeća izvršile su verifikaciju novo izabranih odbornika, a zatim su izabrane komisije za privredu, za propise i organizaciona pitanja i komisije za radničko samoupravljanje. U drugom dijelu rada odvojenih sjednica izabrani su odbornici za oba vijeća novog Narodnog odbora kotara Split. U Kotarsko vijeće izabrani su inž. Zvone Jurišić, Ivo Družić, Petar Skarica, Božo Blažević, Vitomir Gradiška, Josip Ninić, Stanko Huljev, Ivo Skračić, Šime Paić i Rudolf Alfirev, a u Vijeće proizvođača Ivo Ninić, Ivo Batinića, Čedo Polak, Stipe Berović, Mirko Rončević, Miro Bujas, Dane Sekso, Nikola Zupanović, Marko Skevin, Ante Belamarić i Jere Krnić. Prema tome u Kotarsko vijeće birano je sa područja šibenske općine deset, a u Vijeće proizvođača jedanaest odbornika.

Posljednji radni dio odvojenih sjednica obaju vijeća protekao je u znaku donošenja odluka i rješenja u privredi i ostalim društvenim oblastima. Donesena je odluka o osnivanju Javnog pravobranilaštva i odluka o osnivanju Vatrogasnog fonda općine Šibenik. Odbornici su izglasali pravila o organizaciji i radu Rezervnog fonda općine, zatim rješenje o pripajanju ugostiteljske radnje »Martinska« poduzeću »Rijeka«, te rješenje o pripajanju ugostiteljske radnje »Jadran« poduzeću »Narodni restoran« u Šibeniku. Na sjednicama je data suglasnost na odluke upravnog odbora Obrtničke nabavno - prodajne zadruge i radničkog savjeta poduzeća »Tehnomaterijal« o njihovom spajanju u jedinstvenu privrednu organizaciju, te rješenje o pripajanju transportnog poduzeća »Jadran« poduzeću »Lučka«. Poduzeće »Jadran« će u sastavu »Lučke« djelovati kao samostalni pogon. Isto tako odobreno je rješenje o likvidaciji stambene zadruge »Pionir« u Šibeniku.

Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća odbornici su jednoglasno izabrali inž. Zvone Jurišića za predsjednika novog NO-a općine. Za nove potpredsjednike izabrani su Jakov Grubišić, dosadašnji direktor poduzeća »Lučka« i Šime Paić, dosadašnji predsjednik NO općine Skradin, dok je za sekretara izabran inž. Milan Lalić. Nakon što je izvršen izbor odborničkih komisija i Komisije za narodnu obranu, na sjednici je izglasan prijedlog o izboru predsjednika i članova novih savjeta. Za predsjednika Savjeta za privredu izabran je inž. Vinko Guverina, Savjeta za robni promet Miloš Zlatović, Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo Sveto Mandić, Savjeta za saobraćaj i pomorsku privredu Ante Blažević, Savjeta za društveni plan i financije Ante Baica, Savjeta za komunalne poslove Iviša Baranović, Savjeta za urbanizam Živko Gojanović, Savjeta za opću upravu Kreše Mileta, Savjeta za narodno zdravlje Mirko Zorić, Savjeta za socijalno staranje Srećko Berengli, Savjeta za rad i radne odnose Drago Kaleb, Savjeta za kulturu prof. Ivo Livaković, Savjeta za prosvjetu prof. Kreše Jurković, Savjeta za fizički odgoj prof. Milivoj Petković i Savjeta za unutrašnje poslove Josko Bego.

U radnom dijelu sjednice donijeto je nekoliko rješenja o imenovanjima u organima vlasti i privredi. Za novog načelnika Odjela za privredu NO-a imenovan je Spiro Strunović, dosadašnji potpredsjednik NO-a kotara, za direktora Zavoda za socijalno osiguranje izabran je Nikica Bujas, dosadašnji organizacioni sekretar Kotarskog komiteta SK, a za direktora tvornice glinice i aluminijske u Lozovcu izabran je Ivo Ninić, dosadašnji predsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća. Za direktora poduzeća za promet i preradu žitarica »Krka« izabran je Zvonko Brkić, za direktora tvornice tekstila »Jadranka« postavljen je Marko Skevin, a za direktora ustanove »Festival djeteta« imenovan je Zvonko Baković. Zdravka Vrcić postavljena je za upravitelja dvogodišnje škole, a Biserka Ljubković imenovana je za upravitelja Općinskog centra za unapređenje domaćinstva. Pri zaključenju zajedničke sjednice za suč. za preksajce imenovana je Marija Popov, a za novog sanitarnog inspektora postavljen je Tomislav Balin.

Milan Lalić i Anton Smolčić izabrani su za delegate za predstojeću konferenciju gradova koja će se održati u Titogradu.

Nikola Sekulić održao u Šibeniku predavanje o Prednarcu ustava

Potpredsjednik Sabora NR Hrvatske Nikola Sekulić održao je u ponedjeljak u Društvenom domu predavanje o Prednarcu ustava. Predavanju su prisustvovali politički i javni radnici, te aktivni predavači. Pored ustavne materije drug Nikola Sekulić je iznio i neka pitanja u vezi izrade statuta Narodnog odbora općine i privrednih organizacija.

Održana prva predavanja o novom Ustavu

U svim većim centrima šibenskog kotara u toku su pripreme na predavanju Prednarcu novog ustava. U Šibeniku, Drništu i Kninu održana su prva predavanja za društvene i političke aktiviste, što su ih organizirali općinski odbori SSRN i općinski komiteti SK u tim mjestima. Na sastanku predsjednika sindikalnih podružnica, sekretara osnovnih organizacija SK i predsjednika organizacija Socijalističkog saveza, što je 11. o. m. održan u Šibeniku, o glavnim karakteristikama iz Prednarcu ustava s posebnim osvrtom na položaj radnih zajednica i organa radničkog upravljanja, te o društvenom sistemu govorili su Paško Periša, sekretar Općinskog komiteta SK Šibenik i Živko Gojanović, javni tužilac za okrug Šibenik. Očekuje se da će za nekoliko dana otpočeti predavanja s diskusijom o Prednarcu ustava u podružnicama SSRN i privrednim organizacijama na teritoriju šibenske općine. U tu svrhu formiran je aktiv od 45 predavača — političkih i društvenih aktivista. Predavanja s diskusijom održavat će se i u odborima strukovnih sindikata i u udruženjima.

Konferencije SSRN u šibenskoj općini

U toku mjeseca rujna i listopada na području šibenske općine održane su konferencije u svim podružnicama i većini mjesnih organizacija socijalističkog saveza. Ovogodišnje konferencije SSRN održane su u jeku široke mobilizacije naših građana na provođenju zaključaka Izvršnog komiteta CK SKJ kao i diskusije koja je u našoj općini već počela o Prednarcu novog ustava. Diskusije koje su vođene na tim godišnjim skupovima bile su prožete duhom ovih dvaju zadataka i nastojanjem da se oni potpuno izvrše.

Na ovogodišnjim konferencijama sudjelovalo je oko 12.000 članova Socijalističkog saveza. Tom prilikom je u podružnicama i mjesnim organizacijama izvršena analiza dosadašnjih uspjeha i nedostataka u njihovom djelovanju. Naravno su istaknuti uspjesi u rješavanju komunalnih, društvenih i političkih problema u mjestima naše komune. Na konferencijama Socijalističkog saveza u gradu najviše se diskutiralo o problemima koje bi trebalo riješiti. To su u prvom redu neka komunalna pitanja, zatim školstvo, naročito rad organa upravljanja u školama, onda se govorilo o mogućnostima osiguranja noćnog mira, zatim o odgoju djece naročito one što lutaju po gradskim ulicama itd. Osim toga mnogo se diskutiralo o djelovanju stambenih zajednica i njihovom budućim zadacima.

Organizacije Socijalističkog saveza pri obalnom pojasu uglavnom su raspravljale o razvitku turizma, poljoprivrede i ugostiteljstva. Po svemu se, dakle, vidi da su organizacije Socijalističkog saveza razmatrale, tako reći, goruća pitanja našeg političkog i ekonomskog života. Poslije konferencija podružnica i mjesnih organizacija održat će se općinska konferencija SSRN na kojoj će također biti govora o svim iznesenim pitanjima i na kojoj će se konačno zauzeti stavovi za buduću rad Socijalističkog saveza na području šibenske općine.

Aktivnost Socijalističkog saveza i njihovo nastojanje da riješe spomenute probleme treba da podrže svi odgovarajući faktori i da im se, naravno, prema našim mogućnostima izade u susret.

Ovogodišnje konferencije SSRN još jednom su pokazale da postoji ogromna snaga na našoj općini koja je spremna da uz pomoć i pravilno razumijevanje njihovih potreba, riješi sve one zadatke koji se pred nju postavljaju. Isto tako novoizabrana rukovodstva pružaju najveću garanciju da će ubuduće biti još više uspjeha u političkom radu i izvršavanju ostalih zadataka koji stoje pred organizacijom Socijalističkog saveza na području naše općine.

Konferencije su punim pravom podvrgle kritici neka organizaciona pitanja u djelovanju Socijalističkog saveza. Tu se prvenstveno misli na mali broj članstva u organizaciji SSRN u odnosu na broj birača, zatim na organizacionu nesređenost pojedinih podružnica i mjesnih organizacija itd. Zbog toga su doneseni zaključci da se što prije proradi na rješavanju ovih pitanja, jer kako je većina konferencija konstatirala, nema nikakvog opravdanog razloga da se relativno velik broj građana nalazi izvan organizacije SSRN. Mora se naglasiti da nije bilo dovoljno brige i aktivnosti da se to stanje poboljša. Te slabosti se naročito očituju u organizacijama kao što su, na primjer, Zaton, Murter i još neke. Pored toga opravdano je kritizirano slabo izvršavanje statutarnih obaveza u pogledu plaćanja članarine, koja ima osnovnu svrhu povezivanja članstva s organizacijom. Na svim godišnjim skupovima je konstatirano da su organizacije Socijalističkog saveza, od prošlih konferencija do danas, izvršile razne dobrovoljne radove u vrijednosti od preko 80 milijuna dinara.

Sva pozitivna nastojanja o kojima je bilo riječi na konferencijama treba da budu održane od svih odgovarajućih faktora, jer će se na taj način razviti još veće interesiranje za rad u organizaciji. Jedino na taj način Socijalistički savez postat će najmasovniji politički forum u kojem treba da se svestrano diskutiraju svi problemi, kako se to kaže u Prednarcu novog ustava.

Konferencija SK općine Knin

Novi zadaci

Preko 130 delegata sudjelovalo je u radu izborne konferencije Saveza komunista kninske općine, kojoj su također prisustvovali, u ime CK SKH dr Tode Čuruvija, general-major Mile Joka, Nikica Bujas, organizacioni sekretar Kotarskog komiteta Šibenik, pukovnik Božo Šašić, potpukovnici Utičić Vaso i Milorad Novaković, sekretari općinskog komiteta SK Besansko Grahovo i Drniš i drugi gosti.

Pošto je izvještaj o radu ranije bio dostavljen delegatima, to je konferencija odlučila da se ne čita, dok je referat o narednim zadacima SK kninske općine počeo Ilija Šimpraga.

Nakon diskusije izabran je novi Općinski komitet od 27 i revizijska komisija od 7 članova. Također je izabrano 17 delegata za konferenciju SK novog kotara Split.

Delegati su na kraju uputili pozdravne brzojave CK SKJ i drugu Titu, te CK SKH i drugu Bakariću.

U izvještaju je, između ostalog, podvučeno, da se je protekli period na čitavom području općine, kroz raznovrsnu aktivnost i spoljnjia organizatorska uloga komunista. Oni su svjesno i pravilno djelovali među radnim ljudima i vodili akcije za što svestraniji razvitak socijalističkih društvenih odnosa, unatoč manjim slabostima koje su se mjestimično pojavljivale, a koje je pravovremeno organizacija SK uočila, a osobito kad se prišlo primjenjivanju stavova Plenuma CK SKJ, Pisma IK CK SKJ i govora druga Tita u Splitu.

Komunisti ovog područja su shvatili da se samo upornošću i poboljšanim metodama rada, u svim društvenim oblastima mogu brže savladati postojeće trenutne poteškoće i trasirati putevi za ljepšu perspektivu komune.

Međutim, glavni posao tek predstoji. Zato se mora ustrajati u borbi za stvaranje atmosfere u kojoj se neće ponavljati ranije

(Nastavak na 3. strani)

20-godišnjica dalmatinskih proleterskih brigada

Program proslave

U Šibeniku će se 2. i 3. studenoga ove godine održati proslava u povodu 20-godišnjice osnivanja I, II i III dalmatinske proleterske brigade, a ujedno će biti obilježena i 18-godišnjica oslobođenja ovog dalmatinskog grada. S tim u vezi je Odbor za proslavu donio program svečanosti koje će otpočeti 2. studenoga navečer svečanom akademijom u Narodnom kazalištu. Pored referata, u kojem će biti ocrtan razvojni put dalmatinskih proleterskih brigada i njihov udio u oslobođenju zemlje bit će izveden kulturno - umjetnički program. 3.

studenoga ujutro nakon svečane sjednice Narodnog odbora šibenske općine u povodu 18-godišnjice oslobođenja Šibenika i polaganja vijenca na spomen ploču o slobodnicima grada, na Poljani maršala Tita obaviti će se smotra preživjelih boraca triju dalmatinskih proleterskih brigada, a zatim će se održati narodni zbor na kojem će govoriti istaknuti borci i rukovodilci proslavljenih brigada. Istog dana u Domu JNA bit će priređen prijem za učesnike i goste ove jubilarne proslave. U okviru ovih svečanosti predviđena su i razna sportska natjecanja.

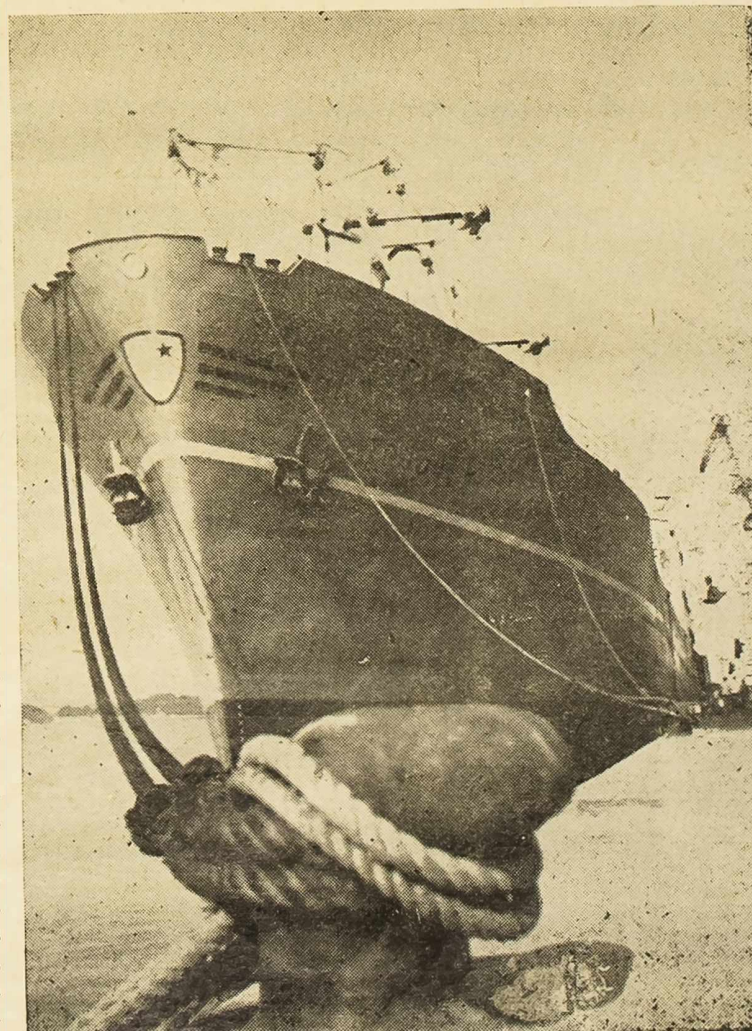
Upoznavanje građana Knina s Prednarcu ustava

Općinski odbor Socijalističkog saveza u Kninu pokrenuo je na najširoj osnovi akciju upoznavanja radnih ljudi i ostalih građana s Prednarcu našeg novog ustava.

S Općinskim komitetom SK, Sindikalnim vijećem i Komitetom Narodne omladine, na zajedničkom sastanku članova ideoloških komisija i aktivna predavača, izraden je plan rada za proradivanje osnovnih načela i drugih bitnih karakteristika novog Ustava, u okviru 35 mjesnih organizacija Socijalističkog saveza, kao i na skupovima 40 sindikalnih podružnica koje djeluju pri privrednim organizacijama.

Uz članove ideoloških komisija i aktivna predavača na objašnjava vanju Prednarcu ustava sudjelovat će i svi kninski pravnici i ekonomisti.

Dosad su u Kninu već održana dva predavanja radi upoznavanja građana s Prednarcu ustava. Prvo su održali šibenski pravnici Paško Periša i Živko Gojanović, a drugo u Domu JNA, na temu »Odnosi federacija, republika, komuna«. Predavač je bio Aca Jovanović, viši savjetnik u Sekretarijatu za zakonodavstvo Saveznog izvršnog vijeća. (m)

Iz šibenske luke

Diskusija o Prednarcu ustava FSRJ

Osnovi društvenog sistema

Društveno-ekonomsko uređenje u Prednarcu novog jugoslavenskog ustava zauzima posebno mjesto. I u objašnjenju Prednarcu istaknuta je njegova važnost. Svakako ne bez razloga, jer u Ustavu ne može se a da se ne daju formulacije onih stvari koje određuju razvoj i nadgradnju određenog društva. I ne samo to. Društveno-ekonomski odnosi određuju i političko uređenje i organizaciju društva, kao i prava i dužnosti svih građana koji u tom društvu djeluju i žive.

O tim stvarima Prednarc ustava govori na mnogim mjestima. Odredbe s tog područja unesene su u II, III i VII odjeljak uvodnog dijela, dok cijela druga i niz članova traže i pete glave prvog dijela govore također o toj materiji. Zadržat ćemo se na nekim formulacijama i odredbama koje sadrži Prednarc ustava, a koje svojim značenjem neposredno vrše veliki uticaj na naš daljnji razvitak.

Kao prvo treba reći što je osnova cjelokupnog našeg društvenog sistema. To je, kao što je već od prije poznato, društveno vlasništvo nad sredstvima za proizvodnju, zatim slobodno udruživanje zbog proizvodnje sa tim sredstvima i pravo svih ljudi na samoupravljanje od radne organizacije do najviših foruma.

U Prednarcu podvlači se da termin društveno vlasništvo ne znači ništa u smislu imovinskog pravnih odnosa. U ovom slučaju ne radi se ni o kakvom vlasništvu u smislu svojine i svojinskog prava, nego se radi o terminu koji karakterizira nove društvene odnose u proizvodnji i raspodjeli. I to one odnose koji proizlaze iz društvenog procesa oslobođenog rada, a direktno utiču na samoupravljanje. U Prednarcu se uz društveno vlasništvo ističe da postoji i pravo vlasništva nad sredstvima za proizvodnju u zanatstvu i poljoprivredi, te vlasništvo građana nad stanovima, kućama i tome slično. Kod toga ističemo da Prednarc ne unosi ništa nova, već da je niz ovih stvari riješeno ranije posebnim zakonima koji se u praksi već primjenjuju.

No, treba naglasiti da kad govorimo o pravu vlasništva građana nad nekim sredstvima za proizvodnju, da Prednarc ustava svojim postavkama zabranjuje svako iskorištavanje tuđe radne snage, iako dozvoljava upotrebu tuđeg rada kao dopunskog rada.

Idemo li dalje u objašnjavanju osnova društveno-ekonomskog uređenja, vidimo da bitnu karakteristiku tog uređenja čini slobodni udruženi rad u razni oblici društvenog samoupravljanja. Samoupravljanje je, iako mlada institucija našeg socijalističkog društva, bitna karakteristika koju Prednarc posebno naglašava i to ne samo kao novinu koja se je u posljednjih deset godina razvila, već i kao osnovnu karakteristiku koja ima presudan uticaj na naš daljnji cjelokupni razvoj i socijalističko društvena kretanja. To se ogleda i u tome što je samoupravljanje prema Prednarcu temelj ekonomskim i svim drugim odnosima.

Upozorili bi na neke novosti koje se odnose na samoupravljanje, a koje Prednarc posebno ističe. U prvom redu radi se o terminu. »Radničko samoupravljanje« prema odredbama Prednarcu mijenja se u »samoupravljanje radnih ljudi«. Razloge za to treba tražiti u tome što u vrijeme kada je samoupravljanje uvedeno ono je dobilo posebni naglasak kao samoupravljanje radnika. To proizlazi iz toga što se u tadašnjoj našoj praksi u privrednim organizacijama razlikovao neposredni proizvođač od drugih pripadnika radnih kolektiva koji nisu direktno sudjelovali u proizvodnji. Propisi i praksa je naročito poštivala pravo neposrednih proizvođača da učestvuju u upravljanju privrednim organizacijama, pa je dvije trećine članova organa upravljanja moralo biti iz redova neposrednih proizvođača.

Prednarc govori o »samoupravljanju radnih ljudi u proizvodnji i raspodjeli«, pa prema tome nema više radničkog samoupravljanja u onom prvotnom smislu. Izraz radni ljudi obuhvaća sve pripadnike jednog radnog kolektiva, pa čak šta više on se primjenjuje i na pripadnike svih ustanova u kojima se vrši neka društvena služba.

U slijedećem broju: UPRAVLJANJE RADNIH LJUDI I PROBLEMI KOJI SE S TIM U VEZI JAVLJAJU.

Iz TLM „Boris Kidrič“

Izvršena raspodjela stanova

Tvornica lakih metala »Boris Kidrič« odvajala je pozamašna sredstva za izgradnju stambenog prostora svojim radnicima i službenicima. Tako je nedavno dovršena jedna stambena zgrada u Težačkoj ulici, dok će ona pored zgrade Komunalne banke biti useljiva u mjesecu martu iduće godine. U tim objektima nalazit će se više od 40 stanova.

Sada je izvršena raspodjela tih stanova što baš nije išlo bez teškoća. To je i razumljivo, jer mali broj stanova nije mogao da podmiri potrebe svih onih radnika i službenika kojima je o ovog trenutka potreban stambeni prostor. Međutim, može se slobodno kazati da su stanovi dati na korištenje uglavnom onima kojima je bila najveća potreba.

No ipak je tom prilikom napravljen jedan propust o kojem se mnogo govori naročito u redovima omladine. Naime, u TLM zaposleno je preko 600 omladinaca i omladinki među kojima je preko 60 samaca. Ovog puta poduzeće o njima nije vodilo brigu iako je na mnogim sastancima naglašavana potreba rješavanja problema ishrane i smještaja samaca. Istinu govoreći njihova ishrana je riješena na povoljan način. Isto tako treba očekivati da će uprava tvornice i organi radničkog samoupravljanja u do gledno vrijeme nastojati da bar djelomično riješe pitanje smještaja mladića i djevojaka koji su odvojeni od svojih kuća.

Ž. Petković

Raspodjela u privrednim organizacijama

Mjerila raspodjele ličnih dohodaka

Među aktuelnim pitanjima naše privrede svakako treba u brojiti i neophodnost usklađivanja kretanja ličnih dohodaka i produktivnosti rada i eliminiranje svih onih negativnih posljedica do kojih je došlo zbog njihovog raskoraka nastalog naročito tokom prošle godine. Mora se odmah istaći da su postignuti zadovoljavajući rezultati u pogledu općeg usklađivanja ličnih dohodaka i produktivnosti rada u društvenim razmjerima, pa i kod velikog broja privrednih organizacija. Ali usljed mnogobrojnih i složenih zadataka koje je privreda morala da rješava tokom ove godine, došlo je do zastoja na ovom planu pa bi, kako je istaklo i nedavno savjetovanje organizirano od strane Centralnog vijeća Saveza sindikata, bilo neophodno potrebno, kako s ekonomskog tako i s društveno-političkog stanovišta, produžiti i intenzivirati rad na usavršavanju i razvoju unutrašnje organizacije, upravljanja i raspodjele u radnim kolektivima.

Nema sumnje da dalji uspjesi ljudima pružaju sigurnu i dugoročnu perspektivu da će njihovi dohoci i standard moći da se povećavaju samo u neposrednoj zavisnosti od rezultata privredovanja i razvoja poduzeća. Bitno je pri tom naglasiti da u praksi i svijesti kolektiva ova mjerila treba prije svega da imaju karakter vlastitih rješenja na liniji uspješne realizacije poslovne politike privrednih organizacija a ne da imaju karakter odzgo izračunate i propisane raspodjele na »plaće« i fondove. Prilikom utvrđivanja instrumenata raspodjele unutar svake privredne organizacije cjeloshodno je izvagati svoju produktivnost i uspehe poslovne politike sa srodnim poduzećima, jer će se na taj način utvrditi realniji kriterijumi za formiranje politike ličnih dohodaka. To će istovremeno osiguravati da lični dohoci odgovaraju stepenu društvene produktivnosti datog kolektiva što je istovremeno da ona budu takva da radnimno i uslov da raspodjela odista

bude uslovljena radom u društvenim razmjerima.

Drugi problem u rješavanju pitanja unutrašnje raspodjele, kao značajnog faktora za unapređenje proizvodnje i produktivnosti rada, bio je, a i sada je, njeno izolirano rješavanje od problema proizvodnje i razvoja poduzeća. S druge strane rješenja za unapređenje proizvodnje često su tražena mimo razvijanja unutrašnje raspodjele, te je neusklađenost ovih akcija imala negativne reperkusije i na jedno i na drugo područje. Dosadašnja iskustva su već u dovoljnoj mjeri pokazala potrebu organskog povezivanja svih ovih faktora, što znači da je bitno usmjeriti napore kolektiva i proizvođača da se raspodjela stvarno uslovi radom, a ne da se rješenja materijalnog položaja traže kroz tarifne stavove i »plaće« umjesto borbe za poslovne uspjehe, veću proizvodnju i produktivnost.

Prema tome, dalja razrada mehanizma raspodjele i usavršavanja organizacije rada i metoda samoupravljanja zahtijevaju cjelovitije reguliranje unutrašnjih odnosa u radnim kolektivima. Kako je to istaknuto i u nacrtu Ustava, to se treba postići kroz izgradnju novih statuta radnih organizacija. Time bi se ne samo doprinijelo organizacionom sredstvu privrednih organizacija nego bi se došlo do produbljivanja mehanizma samoupravljanja i usavršavanja unutrašnje raspodjele u kolektivima.

J. S.

Diskusija na IV konferenciji SK općine Šibenik

U diskusiji na IV konferenciji Saveza komunista šibenske općine sudjelovao je veći broj delegata. Danas donosimo izlaganja diskutirana u nešto skraćenom obliku.

IVO DRUŽIĆ je pored ostalog rekao da je sasvim razumljivo što u jednom ovakvom tempu izgradnje iskrsavaju i novi problemi, a njih će i ubuduće biti. Uspješno rješavanje tih raznovrsnih pitanja zahtijeva da se više nego dosad radi na ideološkoj izgradnji i organizaciji SK i komunista.

Cesto se iznašaju mnogi problemi, oni se čak vrlo dobro uočavaju, ali se manje govori o tome kako da ih se riješi u skladu s našim mogućnostima.

Prilikom prorađivanja Pisma Izvršnog komiteta CK SKJ mnogo se diskutiralo i kritiziralo drugo, izvan svoje organizacije i svog poduzeća. Najmanje je bilo riječi o vlastitim slabostima pojedinaca. Zarsta tu nije mnogo učinjeno i zbog toga i dalje ostaje naš zadatak da se energično borimo protiv raznih oblika

deformacije i negativnih pojava u našoj sredini.

ANTE JOSIPOVIĆ naročito je istakao ulogu članova SK kao aktivnih društveno - političkih radnika. Djelovanje komunista ne može da se isključivo svede na posjećivanje sastanaka i plaćanje članarine. Oni treba da su tako organizirani i postavljeni da u stvari budu dogovor komunista za rad, za daljnje akcije. To je zapravo suštinska promjena u načinu i metodi rada organizacija SK i svakog njenog člana.

Nema sumnje da je položaj članova SK vrlo odgovoran i zbog toga treba mnogo više raditi na vlastitom ideološkom obrazovanju. Negativnih pojava i deformacija pojedinaca bilo je najviše upravo tamo gdje je nedostajalo intenzivnog političkog djelovanja i gdje je ideološko-politička svijest na niskom stup-

nju. Potrebno je razvijati upornu borbu protiv pojava sitničarstva i tračeva koji ugrožavaju jedinstvo akcije i odvrću pažnju komunista s krupnijih problema. U pogledu novog Ustava treba učiniti sve što je u našoj moći da se svaki naš čovjek upozna sa suštinom Prednarcu ustava.

JOSIP NINIĆ je uglavnom govorio o negativnim pojavama koje su pratile i razvitak u našoj komuni. Poslije Pisma Izvršnog komiteta CK SKJ pokrenut je na našem području jedan zaista intenzivan politički rad u cilju rješavanja svih negativnih pojava. Na sastancima organizacija SK izložene su kritici sve negativne pojave i slabosti, a davani su i prijedlozi za njihovo otklanjanje. Međutim, tom prilikom bilo je pojava kritiziranja, odnosno neka pitanja razmatrana su kroz čisto ličnu osnovu.

Poslije prorade materijala CK SKJ sve organizacije i Općinski komitet SK donijeli su zaključke u kojima su predviđene mjere

za poboljšanje stanja u svim oblastima života. I dalje je potrebno ulagati napore da se zaključci što brže realiziraju. Borba za stavove treba da se vodi ne samo u organizacijama SK nego i u svim samoupravnim organima i društveno - političkim organizacijama, a u prvom redu u Socijalističkom savezu. Komunista i kao društveno - politički radnici dužni su da svoje aktivno djelovanje prenesu na te organizacije.

VITOMIR GRADIŠKA iznio je neka pitanja razvijanja poljoprivrede i ribarstva na području šibenske komune. Iako se s jedne strane poduzimaju mjere za unapređenje našeg ribarstva, s druge strane se krše propisi koje je u tu svrhu donijela narodna vlast. Svakodnevno se uništava rblja mlad naročito u luci, ali nitko od nadležnih organa to ne sprečava.

Isto tako je potrebno da se pruži veća pomoć unapređenju (Nastavak na 3. strani)

Povodom 20-godišnjice formiranja dalmatinskih proleterskih brigada

POBJEDONOSNI PUT

Prva dalmatinska udarna brigada čiji su borci bili postrojeni 6. septembra prije 20 godina u selu Dobro kod Livna - predstavljali su prvu regularnu jedinicu boraca s područja Dalmacije - čije su bataljone popunjivali radnici, težači, ribari, daci i studenti - Srbi i Hrvati, članovi Partije i Skoja. Iako raznovrsno obučeni i naoružani, iz njihova držanja i odraza lica, zračila je spremnost i odlučnost, da dadu sve, pa ako treba i ono najdraže - život - za oslobođenje svoje voljene zemlje i za ljepši život našeg naroda. To su oni obećali i onom prilikom, kada su komandantima bataljona i komandantu brigade predale zastave. Pod tim zastavama oni su jurili, išli iz pobjede u pobjedu, do konačnog oslobođenja naše zemlje.

Na svom ratnom putu koji je započeo odmah poslije formiranja, i dalmatinska udarna brigada vodila je borbu za borbu. Njeni borci su tom prilikom prošli kroz Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Istočnu Bosnu, Dalmaciju, Liku, Hrvatsko Primorje, Istru i Slovensko Primorje sve do Trsta. Na tom putu Brigada je izvršavala borbene zadatke pokazavši pri tome sve svoje vrline i kvalitete, koje su bile povezane s nizom primjera hrabrosti i borbenosti njenih boraca i rukovodilaca. To se ispoljavalo od njenih prvih borbi za odbranu Livna, pa prilikom oslobođenja Jajca u novembru 1942. godine, kada je izvela jedan od najznačajnijih zadataka - zauzimanje jako utvrđenog brda iznad Jajca, koje su branili Nijemci, ustaše i domobranci i tako omogućili upad ostalih jedinica u grad. Zatim u Četvrtog

ofenzivi, u bitki za ranjanike, gdje je učestvovala u zauzimanju Prozora, Gornjeg Vakufa, Ostrožca i prijelaz na našim jedinicama i ranjenicima prema Hercegovini i Crnoj Gori. Ne zaboravne su borbe i herojska njenih boraca u borbama oko Gornjeg Vakufa, oko Nevesnja, za oslobođenje Gacka, njegovoj odbrani kod Faslagic Kule, kod Plane prema Bileću. Ni četnici ni Talijani nisu se uspjeli probiti od Bileća prema Gackom. Borci Prve dalmatinske su branili prilaze i nisu im to dozvolili.

Poslije svih borbi brigada se nalazi u Crnoj Gori kod Nikšića, gdje je zateče Peta neprijateljska ofenziva. S početkom ove ofenzive, započinju od pravca Nikšića i za našu Brigadu najteže borbe, koje je ona vodila zajedno s ostalim jedinicama. To su borbe na Komarnici, Pivi i Sutjesci, na prelazu preko Vučeva, te proboga na Sutjesci i kroz Zelengoru. U najslavnije stranice naše narodnooslobodilačke borbe, u bitkama kroz Petu ofenzivu, a posebno na Sutjesci, borci Prve dalmatinske brigade, upali su i svoj dio. Mnogi njeni borci pali su u ovim borbama, dali su ono što su najviše mogli i što su zakletvom obećali dali su svoj život.

Poslije Sutjeske, na putu za Istočnu Bosnu Brigada vodi borbe oko Romanije, Jahorine, Banovića i drugih mjesta, te kod Petrova Polja, vrši osiguranje Vrhovnog štaba NOV. To je za nju bila posebna čast i priznanje. Ali to nije dugo trajalo. Novonastala situacija u Italiji padom Musolinija i fašizma, bila je predznak njene kapitulacije i Brigada je tada dobila zadatak

da krene za Dalmaciju, kako bi u datoj situaciji, mogla da odigra ulogu koja joj je namijenjena s obzirom na njena borbena iskustva i osposobljenost njenih boraca i rukovodilaca.

Baš o toj njenoj ulozi tada u Dalmaciji i onome što partijsko rukovodstvo Dalmacije očekuje od njenih boraca i starješina, govorio je drug Tito, pri našem odlasku za Dalmaciju. To se vrlo brzo i ispunilo, jer je poslije izvjesnog vremena kapitulirala Italija. Brigada se popunila s novim borcima i njeno brojno stanje je bilo oko 1.300 boraca. Jedan broj drugova je otišao na razne starješinske dužnosti u druge naše jedinice. Ona je svojim borbenim iskustvom odigrala značajnu ulogu u odbrani Splita, septembra 1943. godine. Hrabrošću svojih boraca i starješina spriječila je neprijatelja u njegovim nastupanjima na Pelješcu. Do povlačenja na otok Hvar, 17. novembra 1943. godine. Prva dalmatinska je vodila uspješne borbe oko Livna i Imotskog.

Kada su naše brigade, uz odobrenje Vrhovnog štaba početkom 1944. godine prišle organizaciji odbrane otoka Visa, Prva dalmatinska je u toj odbrani imala značajnu ulogu. U svim akcijama s otoka Visa koje su kasnije poduzimale jedinice 26. divizije, u njima su učestvovali i borci ove Brigade. Tako su učestvovali u borbama na Korčuli, Mljetu, Solti, Braču i Hvaru. Oni su sudjelovali u borbama za oslobođenje naših otoka i mjesta duž obale, a kasnije ih je borbeni put vodio kroz Liku i Istru sve do Trsta. Ne zaboravne su borbe kod Stona, na Vukovu Klancu, gdje su neprijateljske kolone koje su se povlačile iz Dubrovnika, potpuno potučene i uništene. Zatim borbe za oslobođenje Šibenika, Knina, Bihaća i Mostara.

Njene borbe kroz Liku dovele su Brigadu u Hrvatsko Primorje, gdje učestvuju u oslobođenju S. Krasna i Sv. Jurja 17. aprila 1945. Brigada ponovno učestvuje u oslobođenju otoka, ovog puta otoka Krka, poslije čega se ponovo prebacuje

na kopno i nastupa preko Crikvenice u pravcu Rijeke. Tu se na Klari nalazi i jedna do sada od najtežih prepreka ne samo za oslobođenje Rijeke već i Istre. Koliko je Klara bila utvrđena i branjena najbolje potvrđuje to, da je Prva dalmatinska zajedno s drugim jedinicama IV armije vodila borbu dvije sedmice i da su imali oko 500 mrtvih i ranjenih.

Poslije ovih pobjeda otvoren je put Brigadi prema zapadu, prema Soči, gdje je trebala biti naša prava granica. U dnevniku brigade je tada zabilježeno: »Soča naša prava granica, obilježena krvlju i kostima sinova naših naroda, ukazala se pred očima boraca. Neopisivo oduševljenje naroda pratilo je brigadu kod gud je kretala. Trijumfalni marš kroz Istru i Slovensko primorje kruna je slavnih pobjeda, vrhunac uspjeha, svršetak velike borbene epopeje Prve dalmatinske proleterske brigade.«

I zaista je to njen vrhunac uspjeha i slave na njenom borbenom, teškom, ali slavnom putu, koji nije znao za poraze i neuspjehe već samo za pobjede. Njene pobjede i uspjehe potvrđuju kako pohvale i priznanja Vrhovnog komandanta druga Tita, tako i odlikovanja koja danas krasi njenu proletersku borbeno zastavu. Pohvale su se nizale jedna za drugom za oslobođenje Jajca, za Prozor, za Sutjesku itd. Uz proglašenje brigade proleterskom, za njene zasluge i pobjede dodijeljena su joj i najveća naša odlikovanja. Uz Orden Narodnog heroja njenu zastavu krasi i Orden Narodnog oslobođenja i Orden Bratstva i jedinstva.

Kad se slavi 20-godišnjica Dalmatinskih brigada, borci Prve dalmatinske proleterske brigade ponose se njenim pobjedama i uspjesima, ponose se njenim slavnim putem na kojem su dali najviše što su mogli za oslobođenje svoje drage zemlje i za stvaranje nove socijalističke Jugoslavije.

A. K.

Zdravstveno osiguranje zanatlija

Neki zanatlije na našem području imaju čudan odnos prema zdravstvenom osiguranju. Izgleda kao da je Zakon donijet protiv interesa zanatlija pa se poneko izjašnjava protiv takvog osiguranja. Vjerovatno polaze sa stanovišta da su oni i njihova porodica danas zdravi i da im takvo osiguranje nije potrebno. Međutim, koji od zanatlija može sa sigurnošću tvrditi da neće trebati zdravstvenu zaštitu za sebe ili porodicu u bližoj i daljoj budućnosti?

U zdravstvenom osiguranju zanatlija i njihovih porodica za

jedne postoji obavezna osiguranja, a za druge je po volji. Na zdravstveno osiguranje obavezni su oni zanatlije koji vrše zanatsku ili privrednu djelatnost koja je slična zanatskoj i to zanatlije u gradovima bezuslovno, a u selima i manjim mjestima ako se ti zanatlije ne bave poljoprivrednom djelatnošću. Zanatlije u gradovima obavezni su na osiguranje pa makar se oni bavili i poljoprivredom. Međutim, zanatlije u selima i manjim mjestima koji su i poljoprivrednici, sami odlučuju o tome da li će se osigurati ili će o-

statu zdravstveno osigurani kao poljoprivredni proizvođači. Ukoliko se oni odluče na osiguranje kao zanatlije, prijava na osiguranje vrijedi najmanje godinu dana od dana opredjeljenja i u tom roku oni ne mogu mijenjati osiguranje. Ako se pak odluče da se osiguraju kao poljoprivredni proizvođači onda su dužni da o tome zavodu podnesu vlastitu pismenu izjavu. Ima slučajeva da su u zanatskoj radnji osim nosioca radnje zaposleni i neki članovi njegove porodice (tu se ne misli na redovni radni odnos.) Ovi članovi porodice također se mogu osigurati ukoliko posjeduju kvalifikaciju za taj posao i ako plaćaju doprinos za svoje osiguranje. Dakle, takvi članovi samostalno odlučuju o osiguranju.

Obavezno osiguranje nastupa i onda kada poslije smrti zanatlije braćni drug i djeca nastave da vode radnju preko nekog poslovođe. Isto tako obavezno se osiguravaju braćni drug i djeca zanatlije - osiguranika koji zbog bolesti trajno izgubi poslovnu sposobnost. Takvo osiguranje traje sve dok je zanatska radnja otvorena. Ako je osiguranje obavezno, onda je zanatlija dužan da po sili zakona izvrši prijavu na osiguranje i da uplaćuje doprinos u registar ili evidenciju, priinos. Svaki zanatlija u svrhu osiguranja podnosi Zavodu za socijalno osiguranje, u roku od 8 dana po upisu prijavi na osiguranje uz potvrdu o upisu u registar ili evidenciju i rješenje o utvrđenoj osnovici poreza. Ako se osiguranje odjavljuje onda se podnosi odjava i potvrda o brisanju zanatske radnje i registra odnosno evidencije. I kod privremene obustave radnje treba uz prijavu priložiti potvrdu o odobrenju privremene obustave ili kasnije o prestanku te obustave.

Radi plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje zanatlije se razvrstavaju u pet osiguraničkih razreda koji su ustanovljeni Zakonom o mirovinskom osiguranju. Razvrstavanje se vrši prema osnovici poreza na dohodak od njihove samostalne zanatske djelatnosti koja je utvrđena rješenjem financijskog organa NO općine. Uzma se onaj porez koji je utvrđen za prethodnu godinu prije one godine za koju se vrši razvrstavanje zanatlije.

I. Ramljak

U Murteru manje gostiju-veći promet

Iako je ovogodišnja turistička sezona s obzirom na broj gostiju i noćenja, u odnosu na prošlu godinu, podbacila za blizu 10 posto ipak su stanovnici Murtera zadovoljni. U ovoj sezoni u Murteru je ljetovalo 4.650 domaćin i 156 stranih gostiju s oko 70.000 noćenja. Mještani su na račun iznajmljivanih kreveta napravili promet od oko 14 milijuna dinara ne računajući tu sve moguće usluge koje su gosti također platili. Veći promet je uglavnom posljedica povećanja cijena ležaja u kućnoj radinosti. Zanimljivo je spomenuti da nijednom u toku ovogodišnje sezone nisu bili zauzeti svi kapaciteti u kućnoj radinosti. I kasa Turističkog društva je ove godine punija. Za nepuna tri mjeseca u nju je dospjelo više od 2,5 milijuna dinara. Zabavni život u Murteru bio je ove godine daleko bolji i raznovrsniji. Izgleda da se je isplatio trud domaćina, jer su gosti zadovoljni odlaziti iz Murtera. Međutim, Kornatski arhipelag i ove godine je ostao nedovoljno posetat većinom murterskih gostiju.

Opskrba, što je osobito važno, bila je gotovo bez zamjerke. Poljoprivredna zadruga na Slanici ove sezone je zaista značajki organizirala opskrbu gostiju. Dvije pekare u potpunosti su zadovoljile potrebe mještana i turista. Trebalo bi već sada misliti na otvaranje jednog društvenog restorana u Murteru. Upravo zbog nedostatka objekta, gosti su često puta prisiljeni da se hrane u privatnim kućama. Osim toga, u Murteru će do slijedeće turističke sezone trebati u svakom slučaju urediti parkiralište za automobile. Iako se ove godine poklonilo daleko više pažnje organiziranju izleta, ipak nisu postignuti željeni rezultati. Neki su mišljenja da je nedostatak prilikadne reklame glavni razlog što se u tome nije uspjelo. (OJ)

VRIJEDNA OMLADINA VRPOLJA

U Vrpolu je prošlih dana održana godišnja konferencija Narodne omladine. Tom prilikom izneseni su rezultati aktivnosti koji govore sve najbolje o omladinskoj organizaciji u ovom selu.

U proteklom periodu omladinska organizacija je posebnu pažnju poklonila ideološko - političkom obrazovanju svojih članova. U tu svrhu je organizirano deset političkih predavanja i nekoliko diskusija. Osim toga, omladinci i omladinke prisustvovali su i drugim predavanjima što ih je organizirala osnovna organizacija SK.

Mladići i djevojke Vrpolja nisu zanemarili ni radne akcije. Unatoč zauzetosti omladine u školama, radnim mjestima i drugim aktivnostima, ona je ipak dala preko 2.500 dobrovoljnih radnih sati.

Organizirali su 12 kulturno-umjetničkih priredbi koje su po svojoj kvaliteti i raznovrsnosti programa oduševile mještane. Također su održali 32 sportske priredbe u svom i susjednim mjestima.

Za te svoje uspjehe omladina je dobila i priznanje od strane predsjednika Općinskog komiteta NOH-e Josipa Gabrića koji je prisustvoval njihovoj konferenciji. Sekretar aktivna SK je naglasio da je omladina Vrpolja jedna od najboljih društveno-političkih organizacija u mjestu. Na kraju konferencije prihvaćeni su zaključci i program rada za naredna tri mjeseca. Omladina Vrpolja prvenstveno će raditi na dovršenju vodovoda i izgradnji spomen - česme. Oni već sada vrše opsežne pripreme za izgradnju spomenika.

Z. Petković

NESREĆE U PROMINSKOM PODRUMU

Radeći u svojoj konobi oko prerade grožđa, uslijed djelovanja ugljičnog dioksida upao je u betonskom cisternu i ugušio se u mastu 53-godišnji Paško Parać iz Puljana. Kako mu je htio pomoći Pavao Parać i on je bio o-mamljen plinom kojeg je razvijao uzavrela mast. Pavlu su na vrijeme priskočili u pomoć ljudi i žene koje su čule njegovo dozivanje. Hitno je prevezen u kminsku bolnicu. Njegov je život van opasnosti. (m)

M. T.

Diskusija na IV konferenciji SK općine Šibenik

(Nastavak sa 2. strane)

poljoprivrede u našim selima. Da bi se poboljšalo stanje na području poljoprivredne proizvodnje, onda su nužne ne samo investicije nego i uporan i samoprije-goran rad naših poljoprivrednih stručnjaka. Također je nužno da se konačno regulira odnos »Sumarije« prema proizvođačima stoke. Danas je taj odnos zaista nezdrav i štetan. Organiziranje lovišta na Štini je nekorišno jer sprečava investiranje za razvoj poljoprivrede na tom području. Moralo bi se ozbiljnije pobrinuti za opskrbu grada poljoprivrednim proizvodima. Taj problem bio bi uglavnom riješen kad bi se Dubravi osigurala voda za uzgoj povrća.

JOSIP GABRIĆ je govorio o nekim problemima omladine. Omladina šibenske komune pokazuje veliko interesiranje za lično obrazovanje. Mladići i djevojke posjećuju u velikom broju razne škole, tečajeve, seminare, predavanja i slično. Omladina i mladi pripadnici JNA uspješno razvijaju suradnju na mnogim poljima aktivnosti. Naglasio je potrebu razvijanja sistema zajedničkog rada organizacija SK i NOH-a. I ovom prilikom treba reći da organizacija SK u cjelini ne pruža dovoljnu podršku djelo-

vanju omladinske organizacije. Istakao je da je školska omladina dala veliki prilog u naporima koji se ulažu u reformi školstva na našoj komuni. Na kraju je naglasio da bi trebalo voditi više računa o kulturno-zabavnom životu mladih ljudi.

STIPE BALJKAS je između ostalog rekao da su komunisti u privrednim organizacijama odigrali značajnu ulogu u provođenju principa raspodjele prema radu. Neki članovi SK ne vode brigu o vlastitom ideološko-političkom obrazovanju što ima negativnog utjecaja na njihovu aktivnost u organima samoupravljanja i na proizvodnju.

VALENTIN MEIĆ kaže da komunisti često raspravljaju o nevažnim pitanjima, a ostavljaju po strani značajne političke i privredne probleme svog područja. Vodi tu veću brigu o razvijanju društvene svijesti naših drugara, a s tim u vezi potrebno je unaprijediti društveno upravljanje u zadrugama. Zahvaljujući organizaciji Saveza komunisti i Socijalističkog saveza postignuti su zaista veliki uspjesi u lokalnim dobrovoljnim radovima na području bivše općine Tijesno.

Ostali diskutanti uglavnom su istakli potrebu ideološko - političkog obrazovanja članova Saveza komunisti.

Konferencija SK općine Knin

(Nastavak sa 1. strane)

prilagodi suvremenim potrebama tržišta. ZTP, pri rješavanju svih važnijih pitanja, da uvede učešće šireg kruga članova kolektiva. Rudnik sadre i vapnenca koji podiže tvornicu gipsa treba da blagovremeno osigura tržište za nove proizvode. Kistanjskom »Kistalu« treba pomoći da proučava mogućnost spajanja s nekom drugom srodnom organizacijom. Također aktuelno je pitanje integriranja proizvođača građevinskog materijala, ciglane u Štirci i Rudnika sadre. Radi daljeg razvijanja privrede na području kistanjskog dijela kninske komune potrebna pažnja će se pokloniti eksploataciji rudnih bogatstava, naročito boksita, a po predviđanju i ugljena, zbog čega će trebati organizirati istraživačke radove.

Na sektoru poljoprivrede, gdje je ratarstvo i stočarstvo, može se reći u fazi stagniranja, trebati

će pokrenuti nove inicijative za oživljavanje i unapređivanje tih grana. Da se može više učiniti i rentabilno poslovati, pokazao je primjer intenzivnog povrtnjaka u klanjonoj Krke, a da se ne govori o mogućnostima i perspektivama na području Kosova polja koje se meliorira. Osim toga aktuelno je pitanje objedinjavanja površina u društvenom sektoru i jačanje društvenog sektora novim obradivim površinama putem otkupa zemljišta ili dobivanjem na poklon parcela koje imao zaposleni van poljoprivrede slabo ili nikako ne koriste.

Od komunalnih problema, ne samo s gledišta ovogodišnje dugotrajne suše, već inače, treba se angažirati na izgradnji toliko potrebnog vodovoda u Bukovici. Uz pomoć komune i stanovništva, slična rješenja treba naći i na dovršavanje škola koje se nalaze u raznim fazama izgradnje, kao u Đverskama, Biovičnom selu, Erveniku i Kijevu. (m)

U Drnišu razmotreni prosvjetni problemi

Plenarni sastanak najbrojnije sindikalne podružnice u drniškoj općini, održan prošle subote u Drnišu, otklonio je strahovanja skeptika i nagovijestio da su stvari krenule dobrim putem te da postoje zdrave snage koje su u mogućnosti da s uspjehom rješavaju i riješe nagomilane probleme u prosvjeti.

Predsjednik Sindikalne podružnice prosvjetnih i naučnih radnika Milan Velić u dugom osvrtnu na rad u prošloj školskoj godini istakao je skučen školski prostor, manjak nastavnika i nezastupanost pojedinih predmeta u rasporedu kao osnovni problem većine škola. Govoreći o nastavno-odgojnom procesu, iznio je kao poražavajuću činjenicu velik broj negativnih ocjena iz hrvatskosrpskog jezika (790) i matematike (760). Radu upravitelja, nastavnika kolektiva i ocjenjivanju prosvjetnih radnika također je bio posvećen dio izvještaja.

Na kraju je Milan Velić referirao o financiranju u prosvjeti te vanškolskom radu prosvjetnih radnika.

U diskusiji su sudjelovali brojni učesnici plenumu. Mirko Vučković govorio je o stručnim aktivnima radu s roditeljima. Ante Tomić o školskim odborima i zbližavanju prosvjetnih radnika, Boško Gušavac o poteškoćama udaljenih područnih odjeljenja, Ante Kasap rukovođenje u prosvjeti smatra odlučujućim faktorom pa je tom problemu posvetio svoju diskusiju. Vladeta Stević zalaže se za razvijanje proizvodnog rada među učenicima. Literarno inspirirana bila je diskusija Petra Borjana, koji je tražio odgovor na pitanje: kakvi su prosvjetni radnici sada i što treba

poduzeti da se izmijene? Mirko Škvorčlj je govorio o radu literarnih sekcija, Paško Bikić o stručnom usavršavanju i planovima škola, a Josip Zagorac o nedostacima u nastavi materinjeg jezika.

Posljednji diskutanti Zlatana Milić-Štrkalj, Miroslav Miller i Mihailo Popović govorili su o muzičkom odgoju, odgovornosti upravitelja i radu razrednika te reorganizaciji prosvjetno - pedagoške službe.

Brojna diskusija dala je dovoljno materijala komisiji za izradu zaključaka koji će uskoro biti dostavljeni svim kolektivima na realiziranje.

Plenumu su pored prosvjetnih radnika prisustvovali i sekretar Općinskog komiteta SK Jovo Mudrić i predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća Šime Duić. (c)

IRENA BIJELIĆ U DRNIŠU

Predsjednik savjeta za socijalno staranje NR Hrvatske Irena Bijelić boravila je prošlog petka u Drnišu i održala sastanak s predstavnicima Narodnog odbora drniške općine i društvenih i političkih organizacija. Na sastanku se raspravljalo o socijalnim problemima drniške komune te pripremama za skoru široku anketu o tim pitanjima. (c)

ŠNAŽAN POTRES U DRNIŠU

U petak u 12.22 sata osjetio se u Drnišu snažan potres praćen jakim podzemnom tutnjavom, a trajao je oko 5 sekundi. Materijalna šteta je neznatna, a ljudskih žrtava nije bilo. (c)

Društvena kronika

Nismo uvijek konkretni

Odlazeći sa nekih naših sastanaka u društveno-političkim organizacijama, ponekad nismo njima zadovoljni. Dešava se da su nekako suviše uopćeni, ne prilazi se uvijek, kako volimo da kažemo - konkretnom raspravljanju i rješavanju problema, pa ponekad ovi sastanci ispadnu čak i dosadni. Imamo osjećanje kao da smo izgubili vrijeme koje smo mogli za nešto korisnije da upotrebimo. I tada se pitamo zašto je to tako i šta da čovjek učini pa da bude bolje. Drugim riječima - kako takve naše sastanke da učinimo uspješnijim i interesantnijim? Moramo pri tome priznati da nam slabo pada na pamet da ispitujemo svoju vlastitu svijest i savjest, to jest samj sebe, koliko smo mi krivi što je tako a ne bolje, odnosno upravo onako kako bismo željeli da bude. Kakva je to naša aktivnost u svemu tome?

Ima ljudi koji su veoma skloni da uopćavaju. Nekako im je to najlakše. Poznati su im opći stavovi i principi pa ih žestoko eksploatiraju, redovno se, opet uopćeno, obraćaju na svijest drugih. »Drugovi i drugarice, govore takvi, naša je dužnost, mi to moramo - to je naša obaveza - to je stvar naše odgovornosti - mi smo pozvani, od nas se očekuje da radimo na otklanjanju i savladavanju raznih negativnosti s kojima se susrećemo u našem životu. - Slušamo zatim teorije o birokratizmu, o partikularizmu, o šovinizmu, o nesocijalističkim odnosima među ljudima, o - da ne pričamo o čemu sve još ne. A konkretno - ništa, nikog pojedinačno da spomenemo, nikog pravilno i dokumentirano da ne osvjedočimo, da mu ljudski i iskreno uputimo drugarsku kritiku. Kažemo u sebi da je to poznato i da se zna o kome je i na šta se misli. Najzad kaže se, zar nismo ljudi pa da ne shvatimo i ne osjetimo? I zar svako od nas neće, na primjer, ako ima izvjesnih mana i nedostataka, naći sebe u onom o čemu je tako lijepo govorio taj i taj drug ili ta i ta drugarica? Zašto je potrebno nekoga imenovati? -«

Imenovati nekoga, upravo otvoreno osuditi nečije nedostatke, kritizirati ga konstruktivno i

socijalistički, znači po mišljenju i shvaćanju pojedinaca, napasti ga. Znači obrukati ga javno. Znači zamjeriti mu se. Naravno, da tako razmišlja jedan malograđanin, čovjek koji ne poima šta to znači konstruktivna i drugarska kritika. Mnogi još ne mogu utvrditi da su potpuno oslobođeni takvih »obzira«. Šta više ima nas koji o takvim »obzirima« i te kako vodimo računa, naročito kada mogu da dođu u pitanje neki naši lični interesi, kada, možda, dođemo u priliku da zastepimo i za svoju egzistenciju, za svoje radno mjesto. Jer, pretpostavljenima se nije dobro zamjeriti! -

Eto zašto pojedinci misle da je bolje »uopćavati«. Lakše je to i manje je brige, zar ne? Ali, eto jednog izvora, veoma značajnog i opasnog za ono o čemu baš i govorimo. Eto, to je ono zbog čega smo često nezadovoljni kada je riječ o našim društveno-političkim sastancima. Dobro su nam poznate riječi druga T.ita. Pamtimmo ono što je izgovorio u Splitu, rekavši da su naše najveće greške u nama samima. U nama samima, da posovimo. - Pa ipak, ne trudimo se dovoljno da se kroz tu prizmu ispitujemo, misleći i o sebi, i o drugom, misleći jednom riječju o našem zajedničkom, socijalističkom, o onom što čini bitna svojstva čovjeka novog, naprednijeg i ljepšeg društvenog sistema.

A jedna od ljepota toga sistema svakako treba da bude i u našim sastancima o kojima je ovdje bilo riječi. Nisu nam potrebni sastanci radi sastanaka, potrebno nam je više konkretnog rada nego »mudrog« uopćavanja, više konstruktivnog. Jalova je »aktivnost« u čijoj sadržni nema konkretnog, vezanog za stvarnost, za naše lične i zajedničke nedostatke. Naši zadaci, kako je zaključeno i na posljednjem plenumu CK SKJ, proističu iz naše stvarnosti, iz potreba našeg života i naših radnih ljudi. Te potrebe, međutim, dobro poznajemo. I, o njima stalno moramo da mislimo, čineći pri tom sve, pa i vrijeme za kojim ponekad zažalimo.

naši ljudi

Skromni pronalazač

U »Tvorničkom naselju« potražili smo druga DINKA BULICA. Pronalazač o kome se mnogo priča u Kninu nalazio se na »svom radnom mjestu« u maloj radionici, koju je napravio od jednog dijela svoje drvničnice, i nad drebankom, koga je sam izradio obrađivao je jedan dio svog stroja.

Otkada radite na pronalazačju strojeva? Što radite u slobodnom vremenu? Bit u iskren. Radim gotovo cijelog života. Kroz to vrijeme nailazio sam na velike poteškoće. Jer mnoge zamisli nisu se mogle realizirati uglavnom zbog pomanjkanja materijalnih sredstava i potrebnih strojeva. Za mene nema slobodnog vremena. Da vam iskreno kažem, ne znam što to znači. Uglavnom se bavim tehničkim pronalascima. To je moj hobby. Već toliko godina sam se tome predao, da mi to naprosto predstavlja uzivanje. Zelio bih se mnogobrojnim materijalnim sredstvima i potrebama zadovoljiti. Čuli smo da je Tvorničkom vijaka prihvatila jedan vaš stroj. To je istina. Moj stroj zamjenjuje jedan švicarski, koji smo do sada uvozili. Mnogo je jednostavniji i praktičniji, tako da će našem mladom kolektivu moj skromni doprinos barem donekle pomoći. Također s dvojicom kolega radim na preuređenju jednog stroja za naše potrebe. Vaše želje i namjere? Želio ima. Najveća je uspjeti. Ali kako? Mnoge stvari ne stoji samo da mene. Iskreno ću reći, malo je razumijevanja kod drugova, koji bi tu trebali najviše pomoći. Namjeravam svoje pronalasci prijaviti Državnom patentnom zavodu. Nadam se da ću kod njih naići na veće razumijevanje. J. Jelić.

Uz »Mjesec knjige«

Klubovi ljubitelja knjige

U vezi s »Mjesecom knjige« koji će ove godine trajati od 10. oktobra do 10. novembra, poduzimaju se vrlo široke akcije u nastojanju što snažnije popularizacije knjige, naročito se na tome mnogo radi ovih dana u Beogradu. Organizator mnogobrojnih manifestacija, čiji je konačni cilj stvaranje što šire čitalačke publike, jeste Savez organizacija i ustanova za širenje knjige, koji ima svestranu podršku raznih društveno-političkih organizacija i institucija.

Dosađnja iskustva u organizaciji »Mjeseca knjige« pokazala su da je najbolje da se u okviru komuna uočavaju i rješavaju problematičniji aspekti, rada biblioteka i ostalih problema povezanih s tim. U Beogradu će po općinama sve manifestacije organizirati općinska kulturno-prosvjetna vijeća. Jedna od najopsežnijih manifestacija jeste formiranje klubova ljubitelja knjige po različitim poduzećima, ustanovama, školama itd. S obzirom da bi se taj vid djelatnosti o popularizaciji knjige mogao vrlo uspješno sprovesti kod nas, kazat ćemo nešto više o tome kako je zamišljen rad tih klubova.

Klubovi ljubitelja knjige zamišljeni su u vidu posebne forme okupljanja čitalaca, proširivanja njihovog interesa za knjigu, stvaranja propagatora svih vrsta knjiga i proširivanja kruga čitalaca. Za formiranje i djelatnost takvih klubova živo su zainteresirana izdavačka poduzeća, biblioteke, narodna sveučilišta, društvene organizacije, a posebno Savez književnika. Program rada klubova može biti različit i s bezbrojnim varijantama, što sve ovisi o mogućnostima i interesu članova pojedinih klubova. S obzirom na interes članova mogu se održavati predavanja i diskusije o različitim oblastima literature, može se diskutirati o novim knjigama i njihovim autorima itd. Također je predviđeno da se stimuliraju članovi klubova u kupovini knjiga, što iziskuje priličnu materijalnu sredstva.

Osnovni cilj jednog takvog kluba bi bio da na određenom teritoriju i u određenim radnim centrima kod potencijalne čitalačke publike razvija ljubav prema knjizi i postiče što svestranije interesiranje za knjigu i razvija saznanje da je knjiga jedan od najvažnijih izvora znanja. Klub također može orijentirati svoje članove u izboru stručne literature, a isto tako i beletristike, potpomazujući na taj način velike napore naše zajednice da se formiraju svestrano obrazovane ličnosti koje će moći rješavati sve zadatke koje im nameću društvo i vrijeme u kome žive.

Osnivač kluba može npr. biti dom kulture, organizacija SSRN, Narodna omladina, Savez studenata, veće privredno poduzeće, a isto tako i veće grupe građana u sklopu neke od društveno-političkih organizacija. Osnivač kluba morao bi

najprije obezbijediti prostorije za rad i ostale uslove za normalan rad, zatim bi trebalo izvršiti upis interesanata u članstvo, održati godišnju skupštinu, izabrati upravu, odrediti naziv kluba, izraditi pravilnik itd. Klubovi bi bili samostalni i tokom rada svaki bi klub mogao izgrađivati svoju posebnu fizionomiju. U okviru kluba moglo bi postojati različite sekcije, ovisno o interesu članova. Evo nekoliko od mnogobrojnih vidova djelatnosti:

- održavanje književnih večeri;
- ciklus predavanja o opsežnijim književnim temama;
- upoznavanje članova s novoizalim knjigama, a po mogućnosti i s njihovim autorima;
- propagiranje listova i časopisa među članovima kluba;
- stvarati od članova klubova kulturne aktiviste koji bi širili ljubav prema knjizi i u ostalim slojevima stanovništva itd.

Tako je to ukratko zamišljeno u vezi sa formiranjem klubova ljubitelja knjige. Doduše u Beogradu i ostalim većim centrima mogućnosti, a i interes za stvaranje takvih klubova, daleko su veći nego kod nas. Međutim, to ni u kom slučaju ne bi smjelo da nas ometa u jednom tako neophodno potrebnom nastojanju. Na našem području, i uže i šire, potrebno je vršiti daleko veću popularizaciju knjige, jer ono što je učinjeno do sada ni iz daleka ne zadovoljava. I ne bi se trebalo ograničiti na vrijeme trajanja »Mjeseca knjige«, već na tome raditi neprekidno i kontinuirano.

Slična aktivnost je kod nas nedavno baš i pokrenuta. Riječ o formiranju Kluba mladih pisaca pri Centru za kulturno-umjetničko obrazovanje omladine, u okviru kojega je također predviđen rad i s ljubiteljima knjige. Ali, s obzirom na činjenicu da će članstvo u tom klubu biti brojčano ograničeno, ne vidim nikakve prepreke da se slični klubovi ne organiziraju po različitim školama, ustanovama i poduzećima. Ali u svakom slučaju njihov bi rad trebao prevazići dosadašnje šablonске metode rada u literarnim grupama.

Uzred na napomenem, za takav vid aktivnosti potrebno je postojanje dobro opremljenih i socijaliziranih knjižara, a isto tako neophodno bi bilo u znatno većoj mjeri povećavati knjižni fond Gradske i Naučne biblioteke. U svakom slučaju, čini mi se da bi ovo mogli biti interesantni prijedlozi, o kojima bi se moglo najbolje sada diskutirati, baš za vrijeme trajanja »Mjeseca knjige«.

— mi —

Neki problemi Muzeja grada Šibenika

Prostorije u prvom planu

Nije nikakva novost, ali potrebno je reći: »Životni prostor Muzeja grada Šibenika nije dovoljan da bi ta kulturna institucija u potpunosti odgovorila svojoj namjeni i zadacima. To svakako treba imati na umu u vrijeme priprema za prijelaz na samostalno financiranje kulturnih ustanova. Tada će one za svoj rad trebati da namaknu sredstva dijelom i vlastitom aktivnošću, u prvom redu prodajom ulaznica za izložbe, stalne i povremene, što bi se aranžirale u okviru ustanove. Sa 1850 posjetilaca, koliko ih je Muzej grada Šibenika imao prošle godine, to se, naravno, neće moći ni približno ostvariti.

Osnovan 1925. godine, Muzej je sada smješten u nekoliko nepravilnih i tjesnih prostorija Kneževе palade, što je, između ostalog, rezultiralo i činjenicom da je izloženo samo 984 od 5.876 eksponata. Ostali leže u skladištu, daleko od očiju potencijalnih posjetilaca.

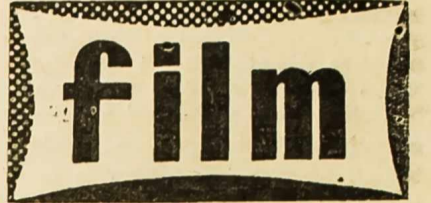
Taj relativno velik fundus raspoređen je u nekoliko zbirki, kao što su prirodoslovna, historijska, kulturna, arheološka, numizmatička, etnografska, umjetnička, te zbirka umjetnina i do-

Muzej posjeduje lijepe zbirke nošnja i veziva, te seljačke železarije ovoga kraja, a vrijedna je i bogata zbirka oružja, naročito turskog. U numizmatičkoj zbirci ističe se šest komada šibenskog novca iz 16. stoljeća.

U toj značajnoj kulturnoj instituciji pohranjeno je i 300 listina pisanih glagolicom i bosančicom, a pravi raritet predstavlja najstariji pisani primjerak šibenskog Statuta koji datira iz 16. stoljeća. Bio bi propust ne spomenuti i 70 periodika što su izlazile u Šibeniku počevši od 1882. godine. Naime, u siječnju te godine izašao je prvi broj lista »Polium Diocesenum«, što ga je izdavala biskupska kurija u grafičkoj postavi tiskare Šime Aniča.

To bogatstvo kulturne ostavštine imperativno nameće da se konačno priđe srednjim nimalo povoljne situacije u toj instituciji. Potrebno je, prije svega, povećati prostor i izvršiti prijeko potrebne preinake postojećih prostorija i, što je možda i najpreče, sa posljednjeg sprata Kneževе palade već jednom iseliti stanare i na taj način ukloniti stalnu bojaznost od požara. To kao i povećana sredstva za normalan

blaga iz dalje i bliže prošlosti, vjerujemo da do ostvarenja ovih vrijednih zamisli nećemo dugo čekati.

Nema drveća na ulici

ENGLJSKI FILM. REŽIJA: J. LEE-THOMPSON

To je trebala da bude socijalna drama u kojoj se hoće prikazati kako se kriminal razvija u uslovima bijede. Jedan mladić iz siromašne obitelji pada pod utjecaj pokvarenjaka, što ga neminovno vodi u zločin i na kraju u pro-past. To bi bilo u redu da se malo pročepkalo i po uzročnicima bijede i malo jače zahvatilo u odnose koji su uvjetovali prikazano stanje. Jedini predstavnik »druge strane« onaj detektiv, dojmima se više kao protestantski pastor, nego kao čuvar reda u jednom ambijentu koji predstavlja pogodno tlo za bezakonje i u kojem je teško na grubost reagirati milosrdem. Veća pažnja je posvećena dramskom efektu, te se uz manje scene izmjenjuju one s naglašenom dramatičnošću, koje nas doduše momentano potresaju, ali koje baš zbog površne obrade čitave stvari ne ostavljaju u nama jači trag.

Abeceda straha

DOMAĆI FILM. REŽIJA: FADIL HADŽIĆ

Autentični događaj koji se zbio u okupiranom Zagrebu 1943. svakako je zahvalna filmska tema, samo je treba i adekvatno filmski obraditi. Možda bi to Fadilu Hadžiću i uspjela da nije jednim hicem htio ubiti više žeteva, od kojih bi svaki bio jednako vrijedan plijen. Jer, on se nije zadovoljio samo time da ispriča partizansku akciju ubacivanja jedne ilegalke u jednu »uglednu« zagrebačku obitelj radi pronalaska važnih podataka, već je htio, onako kao usput, i da prikaže »glembajevske« odnose u toj obitelji, što se teško moglo povezati jedno s drugim, a da se ne izbjegne izvjesna površnost, koja je naravno došla do izražaja u obradi likova. Osim toga, sve skupa je napravljeno prilično nevjšto, s očitim nepoznavanjem mogućnosti filmskog izražaja, što filmu daje karakter početničkog djela. Naša kinematografija doduše nije više »u povojju«, ali ubacivanjem uvijek novih početnika bit će uvijek i početničkih filmova.

Pepe le Moko

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: JULIEN DUVIVIER

Ovaj film je snimljen 1936. i iako je Duvivier poslije nje-ga režirao čitav niz vrlo zapazanih filmova (Poziv na ples, Panika, Pod nebom Pariza, Marijana moje mladosti, Don Camillo itd.) ipak se ovaj smatra njegovim najsnažnijim i najvrijednijim djelom, Georges Sadoul Pepeu upoređuje s junakom »Čovjeka s ožiljkom« i to uglavnom zbog nekih njegovih više vanjskih karakteristika, te zaključuje da je ta sličnost ipak prividna, jer, dok je gangster u »Čovjeku s ožiljkom« na vrhuncu svoje Pepe trune u Kazbi, mori ga snage, otkrčenje grubosti i sile, nostalgija za Parizom, bolno ga pogada gubitak prijatelja i na kraju se čak i smrtno zaljubljuje. Dakle, Pepe je od samog početka tragičan lik oko čijeg vrata sudbina neumoljivo steže omču i na kraju ga davi. Zato je Pepe daleko ljudskiji, impresivniji i snažniji. Duvivier nas majstorski vodi kroz tijsne ulice slikovite Kazbe i upoznavanje s njom u ovom filmu omogućit će nam bolje razumijevanje historijskih događaja koji su se u njoj nedavno odigrali.

— b —

Otvorena kazališna sezona u Šibeniku

Zavjesa je dignuta

Ovih dana ljubitelji kazališne umjetnosti imaju prilike gledati na sceni šibenskog teatra dvije premijerne predstave. Dakle: sezona je otvorena. Zasluga za svjetla pozornice, prve glumačke

riječi prešle su rampu i sišle me-tudim gledaocima - koji su ih očekivali. Stanika od dva - tri mjeseca brzo je prošla i u novu kazališnu sezonu ušlo se naglo i premijerski.

mišljenje da dobar glumac može zasjati i u jednoj sasvim maloj ulozi. Jedan od nosilaca glavnih uloga predstavio nam se ovog puta u novom svjetlu i ne nastoji već sada pisati podrobnije o toj njegovoj, po našem mišljenju, do sada najbolje ostvarenoj ulozi na daskama šibenskog teatra, pričekat ćemo jednu od idućih premijera u nadi da će se ostvariti naša predviđanja.

Scenograf i kostimograf ove premijerne predstave bio je kao gost Vladislav Lalicky, a izbor muzike dao je Branislav Klipil.

(d)

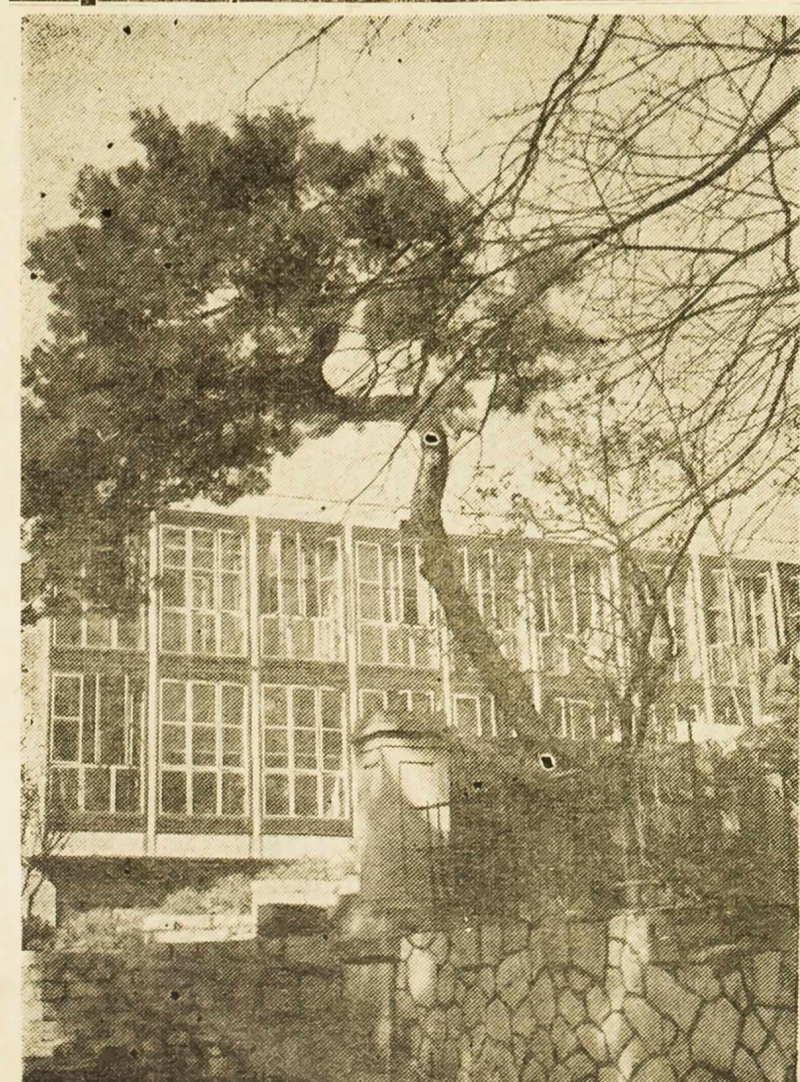
Komedija nije optužena

Uvod u novu kazališnu sezonu predstavljala je premijerna predstava »Optužena komedija« poznatog beogradskeg humoriste Zike Živulovića - Serafima, što ju je na scenu šibenskog teatra postavio kao gost Aleksandar Ognjanović. Kada bi se htjelo u nekoliko riječi sumirati utisak s te predstave moglo bi se reći: komedija nije optužena. Naravno, ovo ne treba shvatiti kao igru riječi već prosto rečeno: publika se razila zadovoljna. Gdje treba tražiti uzrok toga zadovoljstva?

Po našem mišljenju djelo Z. Živulovića »Optužena komedija« nije neko naročito literarno-dramaturško ostvarenje, ali ono što ga čini bliskim gledaocu zacijelo jesu teme i teme što ih je pisatelj iskrenuo pred gledaoca lako i jednostavno. Očito s uzorom naših starih komediografa, ali s drugim manirama i drugim vremenskim rasponima, Serafim je u velikom prosjeku znao i uspio progovoriti riječima našeg običnog čovjeka. Pošlo mu je za rukom obraditi mitove koje taj isti gledalac u sličnim ili gotovo istim varijacijama doživljava u svom svakodnevnom životu.

Gledano u cjelini predstava je, dakle, uspjela. No, naravno, to ne znači da se u toku dvosatne »projekcije« nisu mogli zapaziti bar neki nedostaci. Bilo je očito da tempo radnje, ono prijeko potrebno povezivanje mozaika predstave, nije uvijek tekao jednaki intenzitetom. Bilo je očiti trenutak klonulosti, neke malaksalosti, što je zacjelo uvjetovano i mjestimičnom poraznošću teksta, ali isto tako i kreativnom padu jednog dijela sudionika predstave.

Izvođačima se ne bi, u glavnom, moglo nešto naročito prigovoriti. Istina svi nisu igrali jednaki intenzitetom, neki su ispunili očekivanja, a neki su najvili

KULTURA

kumenata iz narodnooslobodilačke borbe. Pored toga, Muzej raspolaže omanjim arhivom u kome su pohranjeni materijali u vezi prošlosti Šibenika i stručnom bibliotekom od oko 3.000 knjiga.

Među značajnim eksponatima Muzeja grada Šibenika ističu se ornamentalni ostaci starohrvatske crkve u Morinju, te šest kartona s nakitom i drugim ukrasnim predmetima, koji su nađeni u grobovima na mjestu gdje se danas nalazi zgrada Narodne banke. Ti predmeti predstavljaju najstarije do sada pronađene spomenike materijalne kulture na području grada Šibenika, u Ilirsko - rimskoj zbirci interesantne su keltske bronzane sjekire — jedne od prvih metalnih preradevina na šibenskom području, kao i kompletan pribor jednog rimskog tessera nađen u njegovom grobu u Mandalini. Pored toga

rad Muzeja omogućit će da se u djelo provedu davno zamišljeni i sadašnjom situacijom ponovo aktualizirani planovi o otvaranju stalnih reprezentativnih kao i povremenih izložbi pojedinih odjelaka već zacrtanih i klasificiranih u zbirci. Jer, kako su nas obavijestili u Muzeju rješenjem sadašnjih akutnih problema moglo bi se postaviti slijedeće povremene izložbe: izložba oružja srednjeg vijeka, izložba starih karata, fotografija i vedute Šibenika, izložba predhistorijskog ilirsko-nimskog Danila (Municipium Riditatum), izložba nošnja, veziva i obrta Šibenika i okoline, te izložbe šibenskih knjiga i pisanih spomenika i šibenskog movinstva.

S obzirom na značaj i ulogu koju bi Muzej grada Šibenika trebao odigrati u sve raznovrsnijim načinima prijema kulturnog

Iz Naučne biblioteke

Otvorena čitaonica

Posjetilac je zacijelo ostajao iznenađen kad bi stupio u prostorije Naučne biblioteke - one dosadašnje. One, kakve su bile, nisu u nijednom slučaju mogle svrsishodno poslužiti kulturnoj instituciji koja je gradu Šibeniku već podavno naučno potrebna.

Međutim, sada je situacija u mnogo poboljšana. Istina, prostorije kojima se sada služi Naučna biblioteka nisu sasvim idealne. Prostoru ni sada nema odviše, ali prema dosadašnjim - one su gotovo reprezentativne. Međutim, sagledavajući i objektivne mogućnosti vjerujemo da se neće pogriješiti kada se kaže: za sada neka i ovako, a ubuduće - bit će i bolje. Naime, postoje izgledi da se Naučna biblioteka proširi s još dvije - tri sobe, što bi u eventualnim ispražnjenjem podrumskih prostorija, koje za sada koristi jedna privredna organizacija, pružilo sasvim pristojne uslove za normalan rad.

Na policama Naučne biblioteke pohranjeno je oko 20 tisuća raznih knjiga i časopisa, što je svakako lijepa brojka. Tu ima djela koja predstavljaju prave raritete. Pored toga, uprava Biblioteke nabavlja nove knjige, većim dijelom reprezentativna izdanja. Uz to dobivaju se i književni časopisi, te razne stručne publikacije i listovi, što će bez sumnje veoma dobro doći sve većem broju interesanata.

Sada, kada se Naučna biblioteka konačno »smirila« u svojim novim prostorijama, kada se oslobodila »sustanarstva« s Muzejom grada Šibenika, situacija se u i sve veće potrebe njegovih stanovnika to iziskuju.

(d)

gradske vijesti

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 18. X — Ž. Živulović:
— OPTUŽENA KOMEDIJA —
— Predstava za đake Učiteljske škole. Početak u 10,30 sati.
Četvrtak, 18. X — K. Schubert:
— S NAJBOLJOM PREPORUKOM — Početak u 20 sati.
Subota, 20. X — Obrenović-Lebović: — CIRKUS — Početak u 20 sati.
Nedjelja, 21. X — Ž. Živulović:
— OPTUŽENA KOMEDIJA — Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog filma »DOGODILO SE U RIMU« (do 21. X)
Premijera sovjetskog filma »ČISTO NEBO« (22.—24. X)
20-APRILA: premijera talijanskog filma »SERENADA VELIKE LJUBAVI« (do 23. X)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 19. X — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.
Od 20. — 26. X — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROBENI

Deniza, Živke i Marije Lugo-
vić; Davonka, Jure i Marijice
Juras; Nives, Tihorada i Milena
Marenci; Ivan, Ante i Nevenke
Bulat; Ante, Marijana i Marije
Livaja; Bore, Petra i Tereze Po-
drug; Merica, Mile i Marije Ra-
jić; Nada, Ante i Cvite Pauk;
Živko, Vinke i Ande Šumjić; Va-
silije, Dušana i Dašenjke Hrkici;
Gana, Krste i Viane Lokas; Ivica,
Duška i Marije Baljkas; Mate,
Ante i Marije Pirija; Nikica,
Branke i Milke Jakišić i Dubrav-
ka, Josipa i Marije Vulić.

VJENČANI

Kapor inž. Milorad, grad. inžni-
jer — Benović Vesna arhit. teh-
ničar i Bulić dr. Davor, liječnik
— Vuletin Filomena, službenik.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE JEFTINO 4 kubna
metra izrezane hrastove grade
za brod. Obratiti se Miletić
Anti, Šibenik, Sarajevska br. 3.

PRODAJE SE KUĆA sa dva stana
u Ulici narodnog heroja
Mira Višića br. 10. Kuća je
useljiva, a za pouzete informacije
obratiti se u istoimenoj
uljici kod postolara Jose Ju-
rasa.

„Srijedom u sedam“

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILIŠTA
Srijeda, 17. X KROZ PREDNACRT USTAVA. Predavač: Živko
Gojanović.
Srijeda, 24. X SAVREMENI OPTIMIZAM U TEATRU. Predavač:
Miljenko Misailović, redatelj beogradskog Narod-
nog pozorišta.
Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

Kozerija

PREKVALIFIKACIJE

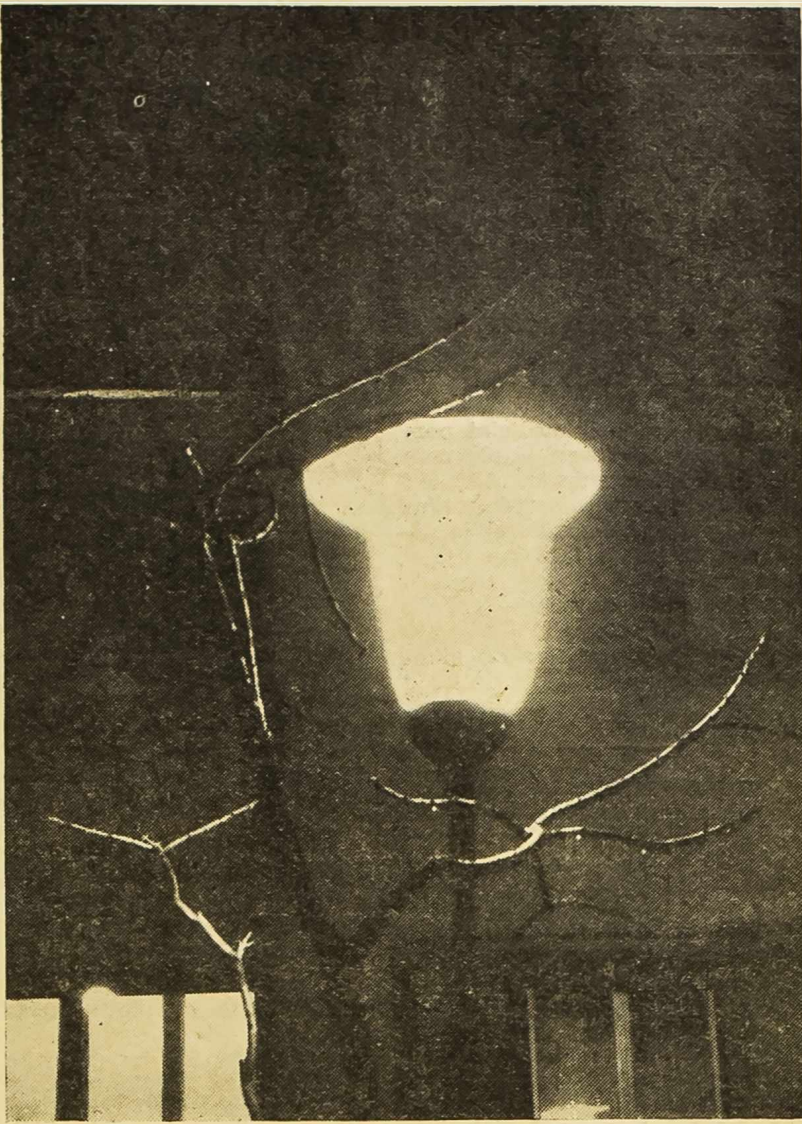
Pred nekoliko dana putovao
sam vlakom. U međuvremenu
smo razgovarali. Svatko je na-
šao ponešto interesantno da
ispriča. Debeljuškasti suputnik
koji je sjedio meni preko puta,
ispričao nam je slijedeću priču.

Imam prijatelja. Bio je pro-
svjetni radnik. Doduše, imao je
ono nesretne titule »prof.«, ali
je svejedno bio prosvjetni rad-
nik, kao i sva njegova sabrača
po profesiji — učitelji i nastavnici.

I dok je čovjek pohađao ško-
lu i kasnije dok je studirao, na-
slušao se riječi kako je pro-
svjetna struka najsvetiji po-
zov. I čovjek se tome unaprijed
radovao. U međuvremenu je i
diplomirao. Uskoro se svoj pri-
jatelj oženio. U malom gradu kao
što je naš, drugo mu ništa nije
ni preostajalo. S ono plaće je
dva je krpio kraj s krajem. I
svadao se sa ženom. A ona mu
je stalno prebacivala:

— Što sam ja bogu skrivila
da sam se morala udati za pro-
svjetnog radnika.

Onda je čovjek počeo raditi

»U NOĆI«

Snimio: J. Celar

„Što je s materijalima o Prednacrtu ustava?“

U prošlom broju »Šibenskog
lista« objavljen je članak pod
naslovom »Što je s materijalima
o Prednacrtu Ustava«. Radi pravil-
ne informiranosti građanstva
iznosimo slijedeće:

Brošura Prednacrt ustava s o-
stalim materijalima u izdanju
»Komunista« Beograd primljena
je i puštena u prodaju 11. ovog
mjeseca u šibenskoj knjižari
»Vladimir Nazor«, dok se u Dr-
nišu kod prodavača novina nala-
za.

NA AUTOBUSNOJ STANICI OTVARA SE NOVA ČEKAO- NICA

Ovih dana u prizemlju zgrade,
u kojoj je ranije djelovao NO
šibenske općine, na autobusnoj
stanici, otvoren će se savremeno
uređene prostorije u kojima će se
nalaziti prostrana čekaoonica za
putnike, zatim garderoba, blagaj-
na i ured prometnika. Adaptaciju
prostorija izvršilo je šibensko
poduzeće »Autotransport«. Pre-
vidu se da će u okviru nove au-
tobusne stanice uskoro proraditi
i buffet.

zio u prodaji »Vodič kroz Pred-
nacrt ustava« od izdavača »Sed-
ma sila«, koji je nekompletan.
Poduzeće »Kornat« Šibenik naru-
čilo je Prednacrt ustava istog
dana kada je to bilo objavljeno
i to 500 primjeraka od kojih je
dobilo samo 130, jer još nije sve
izašlo iz štampe. Također je stan-
ovita količina naručena tele-
fonskim putem, a zatim je i
brzoplatno traženo da se brošure
što hitnije pošalju.

»Kornat« — Šibenik

DOBRA PONUDA NA TRŽ- NICE I RIBARNICE

Unatoč nastupa jesenskih dana
na šibenskoj tržnici je u posljed-
nje vrijeme povećana ponuda
poljoprivrednih proizvoda. Čije-
ne su glavnom ostale nepromije-
njene, a nekim artiklima su sni-
žene. Krumpir se prodavao po 40
d'nara, kupus 40, paprika 80, raj-
čice 80, crveni luk 120, bijeli luk
160, salata 140, blitva 80, mrkva
120, jabuke 80, kruške 80, grož-
đe 120, šljive 70, limun 230, jaja
28 dinara, itd.

Na ribarnici su također dove-
zene veće količine ribe. Zadruga
i ribari nudili su gavune po 200,
strune 200, bukke 160, skuše 500,
srdele 280, tunjevina 460, ugor
500, itd.

Medu nama

„Državno“ grožđe!

Medu ljudima ima čudnih stvari. I čudnih
shvaćanja. Da vas samo podsjetim. Koliko ste
puta čuli izraz: državna cesta, državni autobus,
državno dobro —? Pa ako ste čuli nešto slično,
jeste li možda razmišljali kako se odnosimo pre-
ma tom »državnom« bilo čemu, tj. prema opće-
društvenom vlasništvu, prema sredstvima dru-
štvene zajednice? Kako se odnosimo prema na-
šim sredstvima? Pa ako niste imali priliku za
to jer vam nije slučajno palo na pamet, evo
nekoliko primjera.

Prošlog petka na motornoj splavi »Tratica«.
Nekoliko limuzina i jedan kamion pun grožđa
koje se nalazilo u prvoj etapi pretvaranja u
vino. U kolima sjede šofer i pratilac. A na ogra-
di kamiona povješalo se desetak ljudi, preturaju
grozdove, traže neoštećene i nezajaljivo gutaju
zrnje, gutaju kao da je to prva i posljednja
prilika. Desetak ljudi navalilo i tamane »nečije«
grožđe. Trojica od njih su sa splavi. Biraju groz-
dove i odnose ih u ostavu, valjda za zimnicu.
Ostali su putnici, šoferi, ali najčešće naši su-
građani. Navalili oni tako čim je ušao kamion
na splav, pa sve dok ne izađe. Koriste kratko
vrijeme.

Gledam to sa strane. I stidim se. Stidim se
u ime tih ljudi koji su tako neljudski nasrnuli
na to »nečije« grožđe.

Gledam sve to, pa onda upitam šofera:

— Druže, čije je to grožđe?

— Državno — »Vinarija« otkupila, veli on.

— Što, druže, puštaš da oni tamo —?

Šofer izlazi iz kamiona, kao da dotad ništa
nije vidio. Pa moli ljude da ostave to »državno«
grožđe. Oni ga ne čuju. Onda se on pomalo ljuti
i na kraju naređuje.

Nekolicina se posramljeno otkida od ograde.
Ali ostaju oni sa splavi. Šofer već pomalo bjesci.
Medutim, oni su mrtvi hladni. Tek kad napune
pune ruke boljih grozdova, silaze s kamiona.
Jedan od njih grdi šofera.

— Sta se ti petljaš, veli mu, očeš da te vra-
tim nazad?

Ali to nije jedini put. Tako je svaki dan
otkada je počelo »trgovanje«. Prebiru ljudi grož-
đe, pa ako im se ne sviđa, onda čitav grozd
bace — u more!

Gledam sve to, pa se upitam bili netko od
njih dozvolio da se to grožđe tako rasipa da je
slučajno njegovo? Nego, ovako je »državno«, pa
navali narode!

Ovo je samo jedan karakterističan slučaj.
Ima ih još tko zna koliko. Pokušajte se samo
sjetiti koliko ste ljudi vidjeli kako u kupeu va-
gona spavaju s cipelama na sjedištu! Kako se
odnose prema stolicama u kinu, kako razbijaju
klupe po parkovima i obijaju šiljke s ograde.
Jeste li primijetili pocijepana tapacirana sjedi-
šta u brodu ili autobusu? Sjetimo se porušene
ograde na Vidilici. I da se ne nabraja dalje —

Upitamo se samo, kako se odnosimo prema
tom »državnom« vlasništvu? Pa ako netko even-
tualno smatra da se nešto može uništavati zato
što je državno, da li se možda ikada upitao čija
je uopće ova država? I pitam se kada će nama
svima jednom postati jasno da je sve ono što
postoji u ovoj zemlji u stvari naše. I da razbi-
jajući stolice ili ogradu parka, tamanje »Vina-
riju« grožđe ili sjedišta autobusa, ne uništa-
vamo nečije »državno«, nego svoje, SVOJE.
— mi —

Sa sjednice Savjeta za urbanizam NO-a općine

Prvi stanovi za tržište

O izradi regulacionih planova
turističkih mjesta u općinama,
koje su pripojene šibenskoj ko-
muni, raspravljeno je na posljed-
njoj sjednici Savjeta za urbaniz-
am NO-a općine Šibenik. Budu-
ći da u većem broju primorskih
mjesta građani postavljaju zahte-
ve za gradnju stambenih zgrada
i vikend kućica, to je donesen
zaključak da se etapno pride iz-
radi regulacionih planova. Zasad
će se prvenstveno dati Vodicama,
Murteru i Betini, a kasnije će
regulacione planove dobiti i o-
stala mjesta: Tribunj, Primosten,
Rogoznica, Zablache i Tijesno. U
vezi s tim je također odlučeno da
se na idućem sastanku Savjeta
raspravi o tome, kojim mjestima
dati prioritet u izgradnji turisti-
čko - ugostiteljskih objekata.

Radji ublaženja stambene krize
u Šibeniku, uskoro će započeti
radovi na izgradnji stanova is-
ključivo namjenjenih za tržište.
Za takovu izgradnju prvi su se
pojavi kao investitori građevno
poduzeće »I. Lavčević« i Biro za
stambenu izgradnju. Njima su o-
dobrene lokacije na Baldekinu za
gradnju triju objekata s ukupno
70 stanova. Jedan od tih objek-
ta gradit će »I. Lavčević«, a dru-
ga dva Biro za stambenu izgrad-
nju.

12-KATNI OBJEKAT ZA PO- DUZEĆA POMORSKE PRI- VREDE

Iznad današnje autobusne stanice
u Dragi uskoro će započeti
radovi na izgradnji objekta na 12
katova, koji investira »Slobod-

na plovidba«, »Luks« i druga
poduzeća pomorske privrede. Po-
red 40 modernih stanova, objekt
će raspolagati sa poslovnim pro-
storijama i posebnom dvoranom
za potrebe Kluba pomoraca. O-
dobrene su također lokacije u
predjelu Draga tvornici lakih
metala »Boris Kidrič« za grad-
nju objekta sa 30 stanova, koji
će se podići u produženju zgrade
Komunalne banke, kao i vojnoj
pošti za podizanje stambene
zgrade sa 35 stanova. Isto tako
data je lokacija za izgradnju tra-
fostanice u Istarskoj ulici, ko-
jom će se električnom energijom
snabdijevati nekoliko objek-
kata u izgradnji i čitav predjel
Crnice.

POSTAVIT ĆE SE ŽIVINO SVJETLO NA PUTNIČKOJ A REFLEKTORI NA OPERA- TIVNOJ OBALI

Savjet je raspravljao i o pro-
blema osvjetljenja dijela put-
ničke i operativne obale u šib-
enskoj luci. Uz zajam od 15 milij-
una dinara, koji će zatražiti
Električno poduzeće, fluorescentna
rasvjeta na dijelu obale od ri-
barnice do autobusne stanice bit će
zamijenjena živinim svjetlom, ta-
ko da će pod jačim osvjetlje-
njem ovaj dio luke potpuno od-
govoriti svojoj namjeni. Na di-
jelu operativne obale od au-
tobusne stanice do Rogača postav-
it će se deset željeznih stupova.
Na svakom od njih na visini
od 18 metara nalaziti će se po 12
reflektora. Za ove radove podu-
zeće »Luks« osiguravale je potreb-

na sredstva i oni će uskoro za-
početi.

POTREBNA JE JEDAN JAKA PROJEKTA ORGANIZACIJA

Rasparčanost projektnih orga-
nizacija koje nisu raspolagale sa
dovoljnim brojem stručnjaka,
nije u potpunosti mogla zado-
voljiti savremene potrebe inten-
zivne izgradnje stambenih i dru-
gih objekata, pa je zauzet stav
da se pristupi integraciji, kako
bi se dobila jedna jaka projektna
organizacija. Osim »Rivijere«,
u kojem je postojao projektni bi-
ro i poduzeća »Plan«, slične
organizacije djelovale su u okvi-
ru građevnih i drugih komunal-
nih poduzeća. S tim u vezi data
je preporuka da u »Rivijeri« i
dalje djeluje biro za projektira-
nje turističkih objekata, a da sva
ostala projektiranja preuzme
»Plan«, u kojem će djelovati svi
raspoloživi projektni kadrovi.
Jer, jedino koncentracijom ka-
drova u sastavu jedne projektno
organizacije mogu se očekivati
daleko bolji rezultati.

IZLOŽBA POMORSKE PRI- VREDE

U okviru proslave 20-godišnjice
Ratne mornarice i pomorstva u
dvorani Društvenog doma u Ši-
beniku otvorena je izložba do-
kumenata o izgradnji i razvoju
pomorske privrede Šibenika od
oslobođenja do danas. Ova izlož-
ba pobudila je velik interes, ta-
ko da ju je posjetio velik broj
građana.

Počeo radom izvanredni studij Višekonske škole...

Oko 60 izvanrednih studenata Više ekonomske škole u Splitu
započelo je 9. ovog mjeseca s pohađanjem nastave, koja je za njih
organizirana u Okviru Centra za izvanredni studij Više ekonomske
škole. S time je započeo rad ovog Centra, kojeg je Radničko sve-
učilište osnovalo u suradnji s Višom ekonomskom školom u Splitu,
s ciljem da se izvanrednim studentima, organiziranjem redovite
nastave, pomogne u savladavanju gradiva, kao i da im se omogući
polaganje ispita u Šibeniku. Na taj način će Centar pridonijeti
osposobljavanju viših ekonomskih kadrova, koji privredi Šibenika
naročito nedostaju. Studenti će u okviru Centra imati 20 sati
nastave tjedno. Predavači su stručnjaci iz privrednih organizacija
i prosvjetni radnici, koji će raditi u saradnji s profesorima Više
ekonomske škole u Splitu.

... i javne tribine „Srijedom u sedam“

Predavanjem »Kroz prednacrt Ustava«, kojeg će u srijedu
17. ovog mjeseca održati Živko Gojanović, započet će sezona
1962/63. Javne tribine Radničkog sveučilišta »Srijedom u sedam«,
četvrti dan njenog osnivanja. I u ovoj sezoni će ova tribina putem
predavanja upoznavati građane Šibenika s aktualnim političkim,
privrednim i kulturnim problemima i događajima u svijetu i
kod nas.

Osim navedenog, na programu ovog mjeseca je još predava-
nje »Savremeni optimizam u teatru«, kojeg će održati redatelj
beogradskog Narodnog pozorišta Miljenko Misailović, a zatim će
Mata Rajković, stalni dopisnik »Vjesnika« u Alžiru, gostovati s
predavanjem »Impresije iz Alžira«.

Utakmica za Jugoslavenski kup

„ŠIBENIK“ POLUFINALIST

„SPLIT“ - „ŠIBENIK“ 1:4 (0:2)

U okviru Jugoslavenskog kupa na području Hrvatske u nedjelju su se u Splitu sastali »Split« i »Šibenik«. Po vrlo teškom i blatnjavom terenu i malim brojem gledalaca »Šibenik« je visoko porazio domaći »Split« sa rezultatom od 4:1 (2:0).

Strijelci: Nadoveza u 38. i 48. Orošnjak u 43. i Zambata u 88. minuti za »Šibenik«, a Peronja u 77. za »Split«. Utakmicu je vrlo dobro vodio Vicko Zaninović iz Zadra.

»Split«: Franulović, Boban, Krstulović, Duplančić, Grubišić, Ivić, Peronja, Roje, Guljin, Krajljević (Poklepović) i Perić.

»Šibenik«: Rančić, Cvitanović, Iljadica, Perasović, Žaja, Miljević, Stošić (Zambata), Nadoveza, Orošnjak i Martinčić.

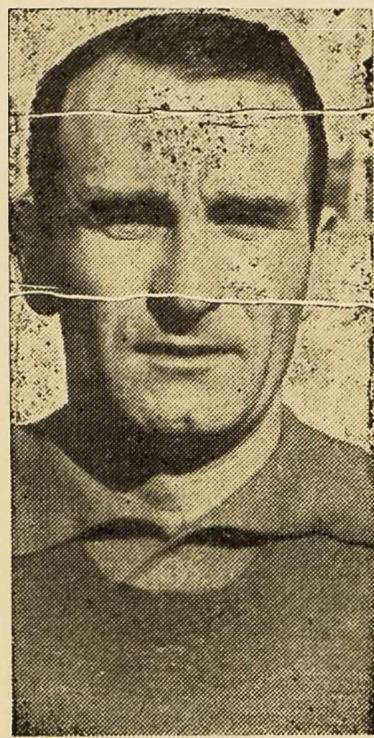
Poslije povratka igrača iz Splita razgovarali smo s trenerom »Šibenika« Slavom Lušticom o igri protiv »Splita« i našim izgledima protiv »FAMOSA« iz Hrasnice.

U početku igre počeli su dosta slabo. Domaći igrači su imali terensku nadmoćnost i 4 udaraca s ugla ostala su neiskorištena. Od 15. minute naša ekipa se pomalo sreduje i prenosi igru na polovinu domaćih. U toj nadmoćnosti naših igrača Nadoveza je u 38. minuti postigao vrlo lijepi zgoditak volej udarcem s oko 20 metara. Do kraja poluvremena igra je ravnopravna. Dvije minute prije kraja prvog dijela Orošnjak je povisio na 2:0.

U nastavku je Aralici zamijenio Zambata, koji je još više oživio navalni red. I u drugom dijelu bili smo bolji protivnik. Rezultat je mogao biti veći u našu korist. Najbolji naši igrači bili su Žaja, Nadoveza i marljivji Orošnjak. I ostali igrači su zadovoljni. Kod »Splita« nije bilo

igrača kojeg se može istaknuti.

O nedjeljnom susretu s »Famosom« Luštica je rekao: — Mi na svom terenu dočekujemo novog ligaša »Famosa« iz Hrasnice (kod Sarajeva). Rezultati koje je on postigao u prvih sedam kola dovoljno govore da je to vrlo dobra ekipa koja podjednako dobro igra na svom terenu i vani. Mi moramo svim snagama zapeti da ne bi došlo do iznenađenja. U momčadi neće doći do nekih naročitih promjena jer se je ova jedanaestorica ipak uigrala. Možda će tu i tamo doći do nekih promjena. Nadam se da će nastupiti i omladinski reprezentativac Rora, koji se je vratio s turneje.

Slavko Luštica

Podsavezna liga

POBJEDA „POLETA“

»POŽAR« — »RADNIK« 1:1 (0:0)

U nedjelju je pred oko 300 gledalaca odigrana prvenstvena utakmica šibenskog podsaveza između »Požara« iz Skradinskog polja i »Radnika« iz Vodića. Utakmica je završila neriješenim rezultatom 1:1.

Sudac Jušić iz Šibenika vodio je utakmicu bez greške. Golove su postigli Puljić za »Požar« i lijevo krilo za »Radnik«.

»Požar« je bio bolja ekipa tokom prvog i polovinom drugog poluvremena. »Požar« je imao dosta šansi, ali je Puljić iskoristio samo jednu i doveo domaći tim u vodstvo. Nakon toga »Radnik« je iskoristio jednu grešku protivničke obrane i izjednačio.

(J. V.)

»POLET« — »GALEB« 1:0 (0:0)

Na igralištu »Rade Končar« u Šibeniku odigrana je prvenstvena utakmica šibenskog podsaveza između domaćeg »Galeba« i »Poleta« iz Zablaca. »Polet« je zaslužen pobjeđio s rezultatom 1:0. Sudio je odlično Knez iz Šibenika.

Gol je postigao Čatlak u 88. minuti. Gledalaca oko 300.

Igra je bila u prvom poluvremenu izjednačena, laganu terensku premoć imali su gosti. U ovom dijelu igre za goste je Šiška upropastio dvije stopeštopne šanse. Također i domaći su imali priliku da postignu zgoditak.

U drugom dijelu igre »Poletovci« su bili izrazito nadmoćniji. Više udaraca obranio je odličan golman domaćih, a i tri udaraca gostiju pogodili su gredu. Domaća odbrana je zaslužna što nisu doživjeli teži povaz.

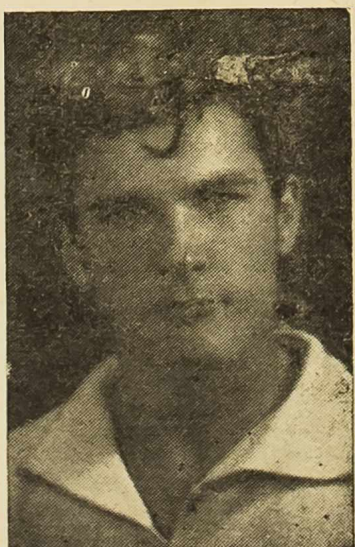
Kod »Poleta« istakli su se Mikulandra, Despić, Čatlak i Juras, a kod »Galeba« Grčić, Krnić i Radovčić.

PODSAVEZNA LIGA

U trećem kolu šibenske podsavezne lige postignuti su ovi rezultati: Aluminijski — Metalac 3:2, Požar — Radnik 1:1, Galeb — Polet 0:1, Šibenik — Sošk 1:1.

TABLICA

Aluminijski	3	3	0	11	6	6
Polet	3	2	1	0	14	3
Metalac	3	1	1	1	11	8
Sošk	2	1	0	1	5	4
Radnik	2	0	1	1	3	7
Požar	3	0	1	2	4	11
Galeb	2	0	2	1	5	0
Šibenik II	3	1	2	0	8	7

U omladinskoj reprezentaciji Jugoslavije — Rora

IZ MEDICINE

Djelovanje alkohola na unutrašnje čovječe organe

Već davno je u medicini poznato štetno djelovanje alkohola na čovječji organizam. Ali, tek u novije vrijeme, savremenijim načinom ispitivanja, tačno je utvrđeno kakvo je i koliko djelovanje alkohola, to jest alkoholnog pića, na unutrašnje organe čovječjeg organizma.

DOBRO NAPREDUJE IZGRADNJA DALEKOVODA KNIN-KOSOVO

Izgradnja 10-kilovoltnog dalekovoda od Knina do Kosova uspješno napreduje. Na stalna mjesta postavljeni su svi armiranobetonski stupovi zajedno sa konzolama. Glavni teret poslova na vrijeme su obavili radnici Rudnika sadre. Njima su veliku pomoć pružili stanovnici svih kosovskih sela dobrovoljnim radom na iskopu jama, dovozu materijala, prenošenju stupova i betoniranju jama.

Dalekovod Knin-Kosovo imat će veliku važnost za privredu tog kraja kao i za elektrifikaciju usputnih sela. Dalekovod će napajati potrebnom energijom tvornicu gipsa koja se gradi u Kosovu, a isto tako i strojarnicu na objektu melioracije Kosova polja uz koju je izgrađena trafostanica. Električna energija pokretat će pumpe za odvodnjavanje i navodnjavanje oko 500 hektara obradivih površina na tom području. Pored toga osam sela cirano. (m)

»GIMNAZIJALAC« — »STUDENT« 43:36 (24:14)

U sali Gimnazije odigrana je prijateljska utakmica između SD »Gimnazijalac« i šibenskog »Studenta«.

»Gimnazijalac«: Juras (15), Batinica (6), Bučević (10), Radonić (2), Matijević (10).

»Student«: Medić (18), Kokić, Bolfeč, Parat (10), Bučić (4), Karadole (4).

Pobjednička ekipa bila je tehnički bolja i kondiciono spremnija. To se moglo opaziti u prvom poluvremenu, kada je ekipa »Gimnazijalca« vodila neprestano sa 10 do 12 koševa razlika. Igrači »Studenta« igrali su u polju dobro, ali su bili neprecizni pod košem. U pobjedničkoj ekipi najbolji su bili Bučević i Batinica, a kod »Studenta« se istakao Medić kao najbolji strijelac.

Pred oko 200 gledalaca sudio je dobro prof. Milivoj Petković. (BJ)

OBAVIJEST

Obavještavaju se svi lični ratni i mirovnodopski vojni invalidi od I do VI grupe, čiji invaliditet potječe od oštećenja organa za kretanje, a imaju interesa za kupovinu motornih vozila uz regres da se javu Udruženju ratnih vojnih invalida općine Šibenik radi dobivanja detaljnijih informacija.

U obzir dolaze samo oni invalidi koji se nalaze u radnom odnosu ili na prekvalifikaciji.

Visina regresa ovisi o visini procenata invaliditeta i iznosi i to: invalidi I i II grupe 40%, invalidi III i IV grupe 35% i invalidi V i VI grupe 30% od prodajne cijene motornog vozila. Osim toga za invalide čiji mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze 15.000 regres se povećava za daljnjih 10%.

Za ovu godinu naknada se daje samo za kupovinu automobila tipa »Moskvič« 407 i »Moskvič« 423, čija prodajna cijena iznosi, za »Moskvič« 407 — 1.500.000, a »Moskvič« 423 — 1.640.000 dinara.

Udruženje RVI općine Šibenik
Predsjedništvo

Dalmatinska zonska liga

Visok poraz „Rudara“

»RUDAR« — »ZADAR« 0:5 (0:2)

REZULTATI IV KOLA

Poslije prošlonedjeljnog uspjeha u Kninu »Rudar« iz Siverića doživio je katastrofu pred svojim gledaocima. Bolja momčad iz Zadra zasluženo ga je porazila s visokim rezultatom 5:0 (3:0).

U igri, u kojoj »Rudarovi« igrači nisu iskoristili ni jedanaesterac, nešto su više pokazali igrači navalnog tria gostujuće momčadi i centarhalf domaćih.

Utakmicu je s greškama vodio Belamarić. (c)

»JUNAK« — »DOŠK« 3:1 (3:0)

Drniški zonski nastavio je i prošle nedjelje s nizom neuspjeha. U nezanimljivoj i slaboj igri pobjeđen je u Sinju od tamošnjeg »Junaka« s rezultatom 3:1 (3:0).

Utakmica je riješena već u prvim minutama prvog poluvremena. Kada je primio drugi gol iz prestrog dosuđenog jedanaesterca, drniški su se igrači pomirili sa sudbinom.

U drugom poluvremenu sudac je neopravdano isključio iz igre starijeg Ožegovića, a Hameru se povratila stara ozljeda te je veći dio statirao na krulji pa je tako taj dio utakmice »Došk« igrao s devet igrača. Jedini zgoditak za momčad iz Drniša postigao je T. Nakić, a dobrom su se igrom izdvojili samo Čurković, koji je spasio tim od većeg poraza, i M. Ožegović na centarhalfu.

Sudac iz Splita slab. (c)

DUILO PONOVO U »DOŠKU«-U

Obrambeni igrač šibenskog drugoligaša Vlatko Duilo zatražio je i dobio raskid ugovora s NK »Šibenik« i prijavo se opet za »Došk«. Kada ovaj disciplinirani i borbeni igrač stekne pravo nastupa, bit će to veliko pojačanje za drnišku momčad. (c)

TEČAJ ZA NOGOMETNE SUCE

Podsavez nogometnih sudaca sa područja šibenskog nogometnog podsaveza uskoro namjerava organizirati tečaj za nogometne suce. Svi zainteresirani mogu se prijaviti u Podsavezu nogometnih sudaca (DIO »Partizan«), gdje će dobiti potrebna obavještenja.

Skupština šibenskog Gimnazijalca

Prošlih dana održana je u Šibeniku IV godišnja skupština SD »Gimnazijalca«, kojoj je prisustvovao velik broj članova. Referat o radu u protekloj godini podnio je predsjednik kluba Batinica.

U referatu je, između ostalog istaknut vrlo plodan rad društva koje je do danas uspjelo da okupi 175 članova. Naročito je pohvaljen rad košarkaške, šahovske i odbojkaške sekcije. U protekloj godini vidne uspjehe postigli su košarkaši. Ostale sekcije bile su nešto manje aktivne zbog pomanjkanja sportskih rekvizita i prikladnih terena. U nastavku je zaključeno da se osnuje i atletska sekcija.

Na skupštini je izražena zahvalnost Fondu za razvoj fizičke kulture NO općine koji je dodjelio potrebna sredstva za uređenje sportske dvorane u kojoj se uglavnom i odvija sportski život. Nakon žive diskusije u kojoj je sudjelovao velik broj članova društva, izabrana je nova uprava mladog sportskog kolektiva. (JP)

u ovom organu, mada se najveća njegova količina (otprilike 80 odsto) resorbira tek u početnom dijelu tankog crijeva. Normalno, tek poslije petnaest minuta, polovina unijetog alkohola je resorbirana, a već poslije četrdeset minuta, u krvi se nalazi njegova najveća količina. Poznata je činjenica da kad je želudac pun, alkohol teže djeluje, zbog toga što se izvjesna njegova količina upije u hranu i tako se sporije resorbira u tkiva. Da je želudac organ u koji se izvjesna količina alkohola upija, vidi se najbolje iz činjenice da se kod osoba kojima je dio želuca oštećen, najveća količina u krvi nalazi već 5-10 minuta poslije unoenja alkoholnog pića u želudac zato što se alkohol u njemu kraće zadržava i lakše dospijeva u tanko crijevo u kome se brže resorbira.

Kolika će količina alkohola dospjeti u razne organe našeg organizma zavisi od toga koliko količina krvi dospijeva u te organe. Novija ispitivanja pokazuju da se već 10 minuta poslije unoenja alkohola u organizam, postiče ravnoteža između njegove količine u krvi i u tkivima mozga, jetre i bubrega. Ta ravnoteža postignuta je mnogo kasnije između količine alkohola u krvi i onih tkiva koja ne sadrže veću mišić koji miruje. Osim toga, količina alkohola u jednom tkivu zavisi mnogo i od količine vode koju ono sadrži. Ukoliko je bogatije vodom (mozak, jetra) utoliko će primiti i veću količinu alkohola. Zbog toga, koštano tkivo koje sadrži malo vode ne sadrži ni mnogo alkohola.

Od resorbiranog alkohola u želuču i crijevima oko 10% se nepromijenjeno izlučuje disanjem kroz pluća i u mokrcači. Veći dio unijetog alkohola u organizam (oko 90%) sagorijeva u jetri. To sagorijevanje daje izvjesnu energiju (do 1.200 kalorija) koja zamjenjuje — samo u energetskom pogledu — onu energiju koju organizam dovodi do hrane.

Prema ispitivanjima, količina alkohola od ispod 10%, jedva utiče na pokretljivost (motilitet) želuca i tankog crijeva. Veća količina (iznad 15%) zaustavlja pokrete tih organa i sprečava lučenje želučadnog soka uz jači nadražaj želučadne sluznice. Ako se unoenje alkohola u želudac ponavlja, onda nastaje zapaljenje želučadne sluznice (gastritis) uz nedovoljno lučenje klorovodične kiseline u želučadnom soku. Prema novijim ispitivanjima kronično primanje alkohola je najčešće uzrok kroničnog gastritisa. Količina proučavanja su pokazala da je rak u gornjim dijelovi-

ma pribora za varenje (jednjak, želudac, crijevo) češći u kroničnih alkoholičara nego u osoba koje ne piju. To važi naročito za rak jednjaka. Alkohol vrlo štetno djeluje i na tkivo gušterače (pankreas), pa je kod alkoholičara često zapaljenje gušterače i s tim u vezi i nedovoljno lučenje njenih sokova, neophodnih za pravilno varenje.

Nekada se mislilo da je alkohol najveći krivac za teško oboljenje — cirozu jetre (u kome vezivno tkivo zamjenjuje tkivo jetre i zbog toga se njena funkcija postepeno smanjuje i naposljetku potpuno prestane). Međutim, od 439 bolesnika umrlih od ciroze jetre i sekciranih u patološko - anatomskom institutu u Beču, samo je 15% bilo alkoholičara. U Turskoj oko 80% bolesnika od ciroze jetre nisu pili alkohol (ukoliko su ti podaci tačni). Pripadnici nekih plemena u Africi koji isto boluju od ciroze jetre, mada iz vjerskih razloga ne piju alkohol. Prema tome, sigurno je da alkohol nije jedini, a možda nije ni najvažniji uzrok ovog oboljenja. Ipak, podaci sa svih klinika se podudaraju u tome da je ciroza jetre oko šest puta češća kod alkoholičara nego kod osoba koje ne piju alkoholna pića.

Značajna je činjenica da na zdravlju jetru alkohol djeluje otvoreno samo ako se uzimaju stalno (kronično) veće količine jako alkoholičarnih pića. Inače, alkohol djeluje štetno na jetru indirektnim putem. Uslijed gastrita, alkoholičar nema apetita, ne jede dovoljno i ne unosi u svoj organizam zaštitne bjelancevine (aminokiseline) koje štite jetru od masne degeneracije. Zato jetra takve osobe postepeno propada. Pored toga alkohol dopunjava izvjesnu kalorijsku vrijednost koju bi alkoholičar trebalo da dobije od hrane, i zbog toga on ne jede dovoljno pa mršavi i naposljetku oboli od teške bolesti jetre.

Mada alkohol kratkotrajno proširuje krvne sudove koji ishranjuju srce i za izvjesno vrijeme povećava arterijski krvni pritisak, ovo njegovo svojstvo ne može se iskoristiti za liječenje jer je vrlo kratkotrajno. Osim toga, alkohol sprečava lučenje izvjesnog (antidiuretičnog) hormona iz hipofize i zbog toga pojačava lučenje mokraće.

Sa gledišta interniste može se reći da alkohol, štetno djeluje na sve unutrašnje organe i pored toga što naročito štetno djeluje na želudac i gušteraču — i njegovog poznatog štetnog djelovanja na mozak i polne žlijezde — on je ipak najštetniji za jetru.

Dr L. S.

raspisuje NATJEČAJ

ZA POPUNJENJE RADNOG MJESTA UPRAVITELJA POLJOPRIVREDNE ZADRUGE SKRADIN

Uvjeti: srednja stručna sprema i tri godine prakse na rukovodećim položajima.

Plaća prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka. Pismene ponude s opisom dosadašnjeg rada dostaviti ovoj Komisiji.

Rok natječaja do popunjenja mjesta.

NARODNI ODBOR OPĆINE SKRADIN

ODLUKOM RADNIČKOG SAVJETA PODUZEĆA, RIBARSKI KOMBINAT »KORNAT« ŠIBENIK

objavljuje

JAVNU PRODAJU

motornog broda — teretnog-tipa »vlaina« dužine 11 metara, nosivosti 12 tona, motor DEUTZ jačine 24 KS sa zračnim pumpama u ispravnom stanju.

Ostale informacije u Upravi poduzeća. Javna prodaja obaviti će se dana 25. X 1962. godine u 10 sati u Krapnju.